

BŪKLĖ ČILĖJE

MARKSISTUI LAIMĖJUS RINKIMUS

Jei keturi tūkstančiai Vokietijos kilmės žydų staiga susirūpino atstatyti savo pilietybės teises, kaip tai atsitiko Čilėje, reiškia, kad jų nauja tėvynė atsидūrė pavojuje. Baimės priežastis: Dr. Salvador Allende, 62 metų marksistas, Fidel Castro, Mao Cetungo ir Lenino gerbėjas, gavo daugiausiai balsų per prezidento rinkimus. Jis tačiau surinko netoli 36 nuošimčių visų balsų, t. y. ne absoliutinę daugumą per 3,5 milijonų balsavusių, ir todėl jo galutinio išrinkimo klausimas

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

turi būti išspręstas spalio 24 dieną Čilės seime. Ten socialistų - komunistų koalicija turi tik 80 atstovų iš 200. Krikščionys demokratai ir jiems artimi turi 75 atstovus ir dešinieji 45. Atseit, teoriškai skaičiuojant, Allende galėtų būti ir neišrinktas. Seimas, pavyzdžiui, galėtų prezidentu išrinkti Allendos varžovą senąjį buvusį prezidentą Alessandri, 74 metų dešiniųjų kandidatą, kuris per rinkimus gavo vos kelias dešimt tūkstančių balsų mažiau už Allendę, ar pačių krikščionių demokratų kandidatą Radomiro Tomic Romero, kuris per rinkimus surinko 28% balsų.

Žodžiu, jei seimo dauguma įžiūrėtų rimtą pavojų, jie galėtų sutarę neprileisti Allendės prie prezidentūros. Sakoma, kad Alessandri pasiūlęs krikščionims demokratams tokį 'biznį'. Jis būtų išrinktas prezidentu už pažadą po 90 dienų atsisakyti. Po to būtų pravesti nauji rinkimai, kuriuos greičiausiai laimėtų dabartinis prezidentas Frei, krikščionis demokratas, kuris pagal konstituciją negalėjo dabar išstatyti savo kandidatūros. Abejojama tačiau, kad krikščionys demokratai leistųsi į tokį politinį biznį. Greičiausiai jie balsuos už Allendę, jei gaus iš jo rimtų patikinimų, kad jis nesiims per daug drastiškų žygių. Be to, seimo kadencija dar tęsis dvi savaites ir per tą laiką seimas dar galėtų Allendę sudrausti.

Argumentai už tokią politiką yra tokie. Visų pirma Allende nėra komunistas, bet socialistas, reformų siekęs ne perversmo, bet demokratinio proceso keliu. Jo idealas būtų režimas panašus į Jugoslavijos, plius normalios žmonių teisės, kurios yra labai apribotos pas Tito. Suvalstybinta turėtų būti

tik stambioji ir kasyklų pramonės, bankai ir kitos kredito institucijos, bei pravesta žemės reforma. Panašų, nors kiek sušvelnintų tikslų siekia ir krikščionys demokratai.

Frei režimas siekė užsieniečių įmonių 'sučilinimo', per kurį valdžia išgity 51% visų akcijų. Tas režimas pastaitydino per 400.000 naujų namų, padvigubino studentų skaičių iki 200.000. (Viso Čilėje yra apie 9,5 milijonus gyventojų). Iki ateinančių metų žemės reforma turėjo duoti nuosavybės teises 100.000 žemės ūkio darbininkų šeimų. Tačiau tos reformos nėjo labai sklandžiai. Iš dalies dėl to, kad prezidento sumanymams priešinosi seimas, įskaitant ir komunistų atstovus, neduodamas pakankamai lėšų. Be to, tos reformos jau kaštavo tiek daug kad privertė pakelti mokesčius, o infliacija paskutiniaisiais metais siekė 28%. Tų reformų nesėkmė paaiškina kodėl Alessandri, laisvojo ūkio šalininkas, surinko per trečdali visų balsų.

Tačiau krikščionių demokratų dauguma mano, kad ateitis vis tiek priklauso demokratiniam socializmui ir jei Allende, kuris Čilės politiniame gyvenime dalyvauja per 30 metų, buvo sveikatos ministeriu ir kandidatu į prezidentus, laikytųsi demokratinio žaidimo taisyklių, kurios Čilėje turi 120 metų tradiciją, jie galėtų su Allende rasti bendrą kalbą.

Pavojus glūdi tame, kad socialistų - komunistų ir krikščionių demokratų koalicijoje, pastarieji būtų stipresni partneriai. Jie turi geresnę organizaciją, daugiau paramos iš užsienio komunistų ir yra ryžtingesni už socialistus. Užtat prisibijoma, kad jie gali Allendę išnaudoti savo naudai ir Čilėje galų gale įvesti savo diktatūrą. Dėl to daug kas jau dabar ieško naujų emigracijos galimybių.

Prof. Jonui Puzinui, archeologui ir proistorikui, 65 metai

Jonas Puzinas lituanistinio mokslo srityje yra didžiai nusipelnęs mokslininkas. Jo vardas yra jau įėjęs į mūsų tautos istoriją. Jo negalės ištrinti nei bolševikiniai

STEPAS VYKINTAS

kė ir baigė Ukmergėje. 1925 m. jis įstojo į LU humanitarinių mokslų fakultetą, kur studijavo ly-

sektoriumi ir konservatoriumi. 1936-1941 m. Vytauto Didžiojo Kultūros muziejuje jis vadovavo priešistoriniam skyriui. Nuo 1939 m. iki 1944 m. jis buvo Vilniaus u-to archeologijos muziejaus vadovas.

J. Puzinas buvo Lietuvos Mokslų akademijos narys, archeologijos poskyrio vedėjas. Moksliniais tikslais jis dalyvavo tarptautiniuose mokslo kongresuose: Latvijoje, Estijoje, Danijoje, Norvegijoje, Vokietijoje ir kt. Rygoje ir Elbinge jis laikė paskaitas apie naujausius archeologinius tyrinėjimus Lietuvoje.

Jubilatas atliko nemažą archeologinių ekspedicijų ir kasinėjimų. Jis ištyrė nemažą pilikalnių, vidurinio ir senojo geležies amžiaus kapinynų. Ryšiu su tuo, jis išspausdino gausybę archeologinių studijų, straipsnių. Savo studijas jis paskelbė ne tik lietuvių laikraščiuose ir žurnaluose, bet ir vokiečių, latvių, anglų mokslo leidiniuose.

Įvairiais proistorės klausimais prof. J. Puzinas rašė Akademike, Vaire, Naujojoje Romuvoje, Kūryboje, Aiduose, Metmenyse ir kt. Vienas iš naujausių prof. J. Puzino mokslo darbų yra "The Origins of the Lithuanian Nation" išspausdintas Alb. Geručio redaguotoje knygoje "Lithuania 700 Years". Būtinai gerai, kad šis mokslinis anglų kalba darbas būtų išspausdintas atskiru leidiniu ir plačiai skleidžiamas anglosaksinėje skaitytojų bendruomenėje.

Lietuvos nepriklausomybės laikotarpiu mokyklose paprastai Lietuvos istorija būdavo pradama nuo XIII amžiaus. Tik lietuvių archeologų, o ypač prof. J. Puzino dėka mūsų tautos praeitis siekia beveik keturis tūkstančius metų prieš Kristų. Ypač J. Puzinas išryškino mūsų proistorės kultūrą, kur baltai pasižymėjo kaip aukšto meninio lygio tautos.

Jubilatas kaip mokslininkas nusipelnė paruošdamas archeologų ir proistorikų atžalyną. Jei šiandien turime tarptautinio masto archeologijos mokslininką M. Alseikaitę - Gimbutienę, tai neabejotinas prof. J. Puzino nuopelnas. Ir bolševikų okupuotoje Lietuvoje dirba archeologijos srityje J. Puzino mokiniai.

J. Puzinas yra ne tik mokslininkas, bet ir visuomenininkas. Jis jau gimnazijoje vadovavo esperantininkų būreliui, u- te veikė Korpi Neo-Lithuania, šiuo metu jis yra šios korporacijos fil-

(Nukelta į 6 psl.)

Šiandien ir rytoj

SAVO LAIKU paskelbtam feljetono konkursui nevaisingai sugriuvus, žmonės kalbėjo, kad feljetono konkursas ir buvo tikra tema feljetonui.

Štai dabar kitas plataus masto ir platesnės reklamos pseudo-kultūrinis faktas užgeso tyloje, nė neprikėlęs kurio nors kanadiškieko respondento, kodėl nutiko taip, o ne kitaip?

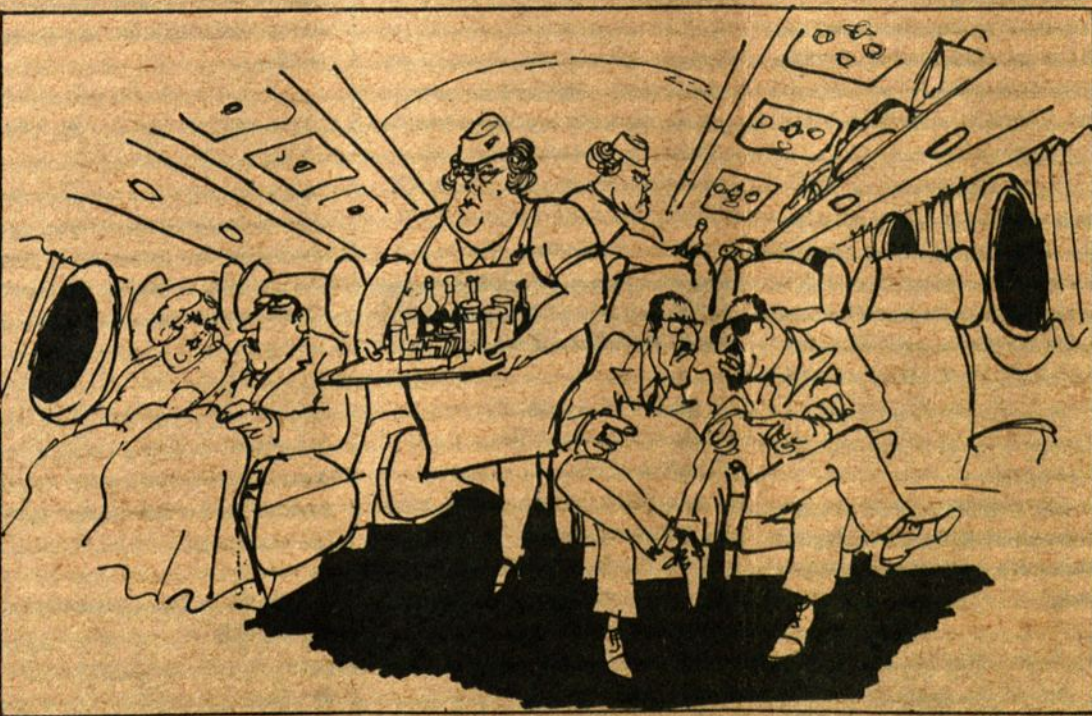
Būtent Baltiečių Federacijos Edmontono skyrius buvo sugalvojęs sukurti ir pastatyti draminių veikalų anglų kalba "Baltic Story". Veikalo tekstas buvo užsakytas parašyti kanadiečiui J. Havard, o muziką tekstui turėjo parašyti kompozitorius lietuvis.

Dar net nežinant, kaip atrodys tekstas ir muzika, buvo pūstelėta plataka reklama apie šio įvykio nepaprastumą. Savęs menkinimo aspektų čia irgi buvo nemažai: esą, va, pagaliau, mūsų pabaltiška tragedija susidomėjo kitatautis ir pavaizduos mums, kaip viskas atsitiko, kaip mes kentėjome ir tebekenčiame laisvę praradę.

Dabar... atrodo, viskas užgeso. Apie veikalą tepranešta trumpai, kad pastatymas nebus vykdomas ir kad tariamasi su kitu autoriumi dėl "projekto tęsimo". Kas tas kitas autorius, ar kita tautis ar tautietis neskelbiama. Tai, iš esmės ir nesvarbu. Svarbu tik tai, patys menkinimosi faktas. Jau buvo daug pinigų sukišta į tą projektą ir, atrodo, bus dar pridėta.

Kaip ir visad kūrybiname procese, užtikrinimo, kad viskas bus pakankamai gerai, negali būti. Tačiau, svarstant moralinę ir politinę naudą tokiu apčiuopiamu mastu, koks yra doleris, galima atrasti ir tam tikrą palyginamąją mastelį.

(Nukelta į 2 psl.)

LĖKTUVO GROBIKAI: -- Tokių raumeningų patarnautojų nesitikėjome...

Čikano: marš pirmyn!

Šeštadienį, rugpjūčio 29 dieną, East Los Angeles įvyko riaušės, kurių pasekos niekas nenorėjo.

Buvo nušautas Ruben H. Salazar, L.A. Times korespondentas ir ispanų-amerikiečių televizijos politinių žinių direktorius. Sužeista 60 asmenų ir to pasekoje naujos riaušės Wilmington priemiestyje.

Sužeisti 4 policininkai, areštuota 212 šeštadienį ir 29 sekmadienį.

Sąskaita: \$ 4,000,000 išdaužytų langų, išplėstų krautuvų, sudegintos nuosavybės ir pan.

Kaip tas įvyko?

Kodėl staiga el peon, -- baudžiauninkas išėjo gatvėn iškėlęs galvą ir pareikalavo pripažinimo ir pagarbos, lyg jis būtų pilnateisis JAV pilietis, o ne toleruojamas pastumdėlis?

Savo ankstesniuose straipsniuose esu prabėgęs pilietės tą apgailėtiną JAV pietinių rubėžių būklę, kurioje ispanų-indėnų kraujo palikuonys, pirmieji valdė šiuos plotus, 1845 metų Texaso segregacijos karo pasekoje buvo priversti žemes užleisti Jungtinėms Valstybėms 1848 metų Guadalupe Hidalgo traktatu, atiduodant Kaliforniją, Naują Meksiką ir Texasą.

Palikę gyventi tuose kraštuose užkariautieji čikano (pašaipos vardas kilęs iš "čigonų") valė jankiams batus, pardavinėjo pieštukus ir kramtomą gumą, plovė automobilius, indus restoranuose, ir vis tebebuvo laimingi (!)

Bet kodėl gi tie nužemintieji ir mandagūs mūsų kultūros tradicijų neįžeidžiantieji, nieko ne-

ČESLOVAS GEDGAUDAS
Santa Monica, Calif.

reikalaujantieji džentelmenai užmiršo savo skirtą vaidmenį ir sukrėtė metropolį absoliučiai nelaukta demonstracija?

Oficialūs sluoksniai aiškiai nustebinti ir prisipažįsta visai nenumatę iš taikiųjų čikanų pusės tokios galimybės...

Dirvos skaitytojų išimtinam pasiinformavimui patieksiu konkrečių davinių nušviesti padėti: generalinio JAV štabo leidinio ištrauką: (Fort Ord USA Army training center knygelė 13 gruodžio 1968 metų). Toje knygelėje išvardinti visi 1-mos brigados 5 bataljono naujokai tik pa-

Anglo saksų
Čikano
Negrų
Europos ir Japonijos
imigrantų

Taigi: iš to 5 bataljono 24 čikano nuėjo ginti tėvynės.

Taigi čia ir glūdi riaušių paslaptis. Rosalio Munioz, National Chicano Moratorium Committee prezidentas suorganizavo šeštadienį apie 20.000 čikanų taikingą eiseną protestuoti prieš jų statistinių skaičių skriaudą. Iš tiesų, įsigilinus, matome jog čikano neša dešimteriopai sunkesnę pralieto kraujo nštą, nei jiems pagal procentinį skaičiavimą atitektų, gi Anglo Saksai savo prievolę kraštui apginti sumažino pusiau. Visų daugiau siai privilegijuoti -- ir man pačiam tai naujiena -- yra negrai. Jie teneša tik mažiau trečdalis jiems atitenkančios pareigos.

Štai teoretinis demonstracijos pagrindas, reikia pripažinti, pilnai pamatuotas.

Keliasdešimties tūkstančių žmonių eiseną ir žiūrovų minia turi šaltą rimtą, apgalvotą nusistatymą ir širdyse neša aštrų skriaudos jausmą. Tačiau nei demonstrantai, nei minia kuri jiems pritaria, nenuma no kelti riaušių. Tai bus tik jų jėgos pasirodymas viešumoje ir tiek.

Įvykiai pakrupo visai kita linkme.

Laikraštyje skaitome, kad areštuotų tarpe figūruoja tūlas Rodolfo (Corky) Gonzales, kartu su jo 25 asmenų gvardijos nariais. Jis esąs "Crusade for Justice" organizacijos vadas, kurios centras Denver City.

Televizijoje matėme kaip staiga iš taikingos eisenos gretų išbėga keletas kudlotų klovų, kurie pradeda mėtyti akmenis, plytas, butelius į policijos gretas.

Jei norėtume išsproginti dipamito ar atominės bombos užtaisą, vel tui tai bandytume atlikti degtuko pagalba. Reikia atitinkamo detonatoriaus, -- labai mažo kiekio bet labai stiprios aktyvios medžiagos sprogdimo ir pasekoj turime Hiroshima...

Štai Los Angeles poli-

baigę "basic training", tarp jų ir mano sūnus Vytas.

Skaičiai surikiuoti dviem kolonom: pirmoje, taip kaip jie penktame batalione realiai figūravo, pagal kareivėlių pavardes ir jų nuotraukas kuriuose be sunkumo galima atpažinti rasę ir kilmę.

Antroje kolonoje betgi rasite skaičius kurie nustato statistiniais procentiniais apskaičiavimais, kiek iš tiesų proporcionaliai paėmus kiekvienos rasės turėtų būti, jei naujokai būtų buvę pašaukti bešališkai iš visos JAV teritorijos.

Štai 5 bataljono 147 naujokų sudėtis:

buvo	turėjo būti
55	100
24	2
4	15
64	30
147	147

cijos šefo A. Davis oficialus pareiškimas: "Subversijos kolona sukelė mūsų tautoje lūžį pasinaudodama narkotikų, rasės, homoseksualizmo, moters teisių ir "laisvos meilės" studentų klausimais... Nežinomi individai Čikano eisenos metu pradėjo mėtyti dujų granatas į eisenos dalyvius. Tai galėjo turėti tik vieną tikslą: iššaukti eksplozyvinę situaciją..."

NEBAIGIAMA "KOPLYTINĖ" TEMA

"NAUJENOS"

Komunistų atsiųstieji pakenkė kankinių koplyčiai.

"Šių metų rugpjūčio 20 d. Naujienose įdėjome pirmąjį pastabaus p. A. Jaseno laišką iš Romos apie Lietuvį koplyčios šventinimą ir tomis dienomis Vatikane buvusias nuotakas. Šiandien spausdiname antrąjį mūsų korespondento laišką, nešantį truputį daugiau šviesos apie sovietų valdžios daromą spaudimą į Vatikaną ir apie tai, ar lietuviai kada nors sužinos ar nesužinos apie rusų darytą spaudimą. Štai atėjęs antrasis laiškas:

IŠ LIETUVOS ATVAŽIAVO DU KUNIGAI

Roma, Italija.
Lietuvio menininko italai nenorėjo įsileisti, sutiko tik tada, kai buvo pateikti projektai ir kai juos sužavėjo ypatingas Marijos paveikslas.

Dėl "Kankinių" vardo uždraudimo ir reikšmingų įrašų:

Kai Rusijos komunistai sužinojo apie "Kankinių" koplyčios planus, jie atsiuntė pas Popiežių iš Lietuvos du dvasiškius, kurie pareiškė, kad jeigu ta koplyčia bus tokia, kokią jie yra numatę, tai už tai nukentės Lietuvos dvasiškių ir tikintieji; komunistai Lietuvos dvasiškiams už tai keršys.

Todėl Popiežius buvo priverstas prastinti koplyčios idėją, kad nepakenktų Lietuvos dvasininkams."

Ši žinia ypatingai įdomi tuo, kad vyskupas V. Brizgys užtikrino, kad jam visiškai nežinoma, ar sovietai vykdė bet kokią akciją su tikslu neleisti "kanki-

nių" titului atsirasti koplyčios pavadinime.

"TĖV. ŽIBURIAI"

Nuostabus savo tyru lietuvišku patriotizmu yra Tėviškės Žiburijų vedamasis "Šešėlis bazilikėje", kuriame Pr. G., (žinomas lietuvių eruditas dvasiškis), tikru "vaižgantišku" pasipriešinimu užtylėjimo, defetizmo, ir hierarchinio vergiškumo dvasiai, karčiai pareiškė:

"Tai apgailėtinas reiškinys. Lietuvos kankinių iškėlimas yra kartu ir visos tautos iškėlimas, jog egzistencinės kovos ir tikėjimo vertybių pabrėžimas. Kankinių vardo parinkimas buvo labai prasmingas, ypač šiuo metu kai visa tauta yra kankinė. Bet tas vardas tinka ne tik dabarčiai, nes lietuvių kankinių buvo ir praeityje, kurią valdė kunigaikščiai, carai, kaizeriai, diktatoriai. Kodėl tad staiga reikėjo atsisakyti Lietuvos kankinių vardo? Sakoma, šventinamt bei dedikuojant koplyčią ar bažnyčią reikia kanonizuotų, t.y. oficialiai Bendrijos pripažintų šventųjų vardų. Lietuviai tokių kanonizuotų kankinių neturi, taigi, ir kankinių koplyčios pavadinimas atpuolęs. Imant raidiškai, galima ir taip aiškinti, bet šiuo metu, kai visoje krikščionijoje kovojama prieš raidę, siekiant išryškinti dvasią, ši formalybė nebėra įtikinanti. Juk kas galėjo pasirūpinti Lietuvos kankinių pripažinimu -- kanonizavimu, kai reikėjo eiti iš vieno pavergimo į kitą? Ir pirmieji krikščionys, kentėję persekiojimus, rūpinosi ne kanonizavimu, bet krikščionišku gyvenimu. Jų kankiniai pradėti garbinti žmonių savaime, dar prieš kanonizavimo proceso atsiradimą. Netenka abejoti, kad Lietuvos kankiniai yra iškentę nemažesnes kančias už savo tikėjamą ir nusipelnę šventųjų garbę, nors oficialiai ir nepripažinti. Bendras, nevardinis atžymėjimas katalikybės centre Romoje ir būtų buvęs tinkamas jų, jų nežinomųjų tikėjimo didvyrių pagerbimui.

Tad neatrodo, kad religiniai motyvai būtų nulėmę Lietuvos kankinių vardo atsakymą. Be to juk negalima prileisti, kad mūsų vyskupai ir kiti dvasininkai, rūpinęsi lietuvių koplyčios reikalais, būtų nesiorientavę religiniuose vardo aspektuose. Kad šuo kitur akastas, matyti iš įvairių aplinkybių. Be kitko, italų spaudoje pasirodė žinutė, esą lietuviai norėjo kankinių vardo, bet įsikidę rusai, Organizacinis komitetas, rūpinęsi koplyčios įrengimu, nepateikė jokio oficialaus pareiškimo tuo reikalu mūsų visuomenei. Vysk. V. Brizgys pareiškė nežinąs ar toks rusų įsikidimas buvo, o jei buvo, niekas nepasė. Kaip ten bebūtų, koplyčia oficialiai nebuvo pavadinta Lietuvos kankinių vardu. Tai faktas, kurio ligi šiol niekas įtikinamai nepaaiškino. Dėlto liko Šv. Petro bazilikėje Romoje neaiškus šešėlis, kuriame atsispindi Kremliaus politika. Kas gi gali būti daugiau suinteresuotas sukludyti Lietuvos kankinių pagerbimą, jeigu ne pats jų kankintojas? O gal Vatikanas? Anaipol! Jeigu jis leido įrengti koplyčią, jeigu patvirtino kovą, reiškančią tikėjimo kovą Lietuvoje, reiškia jis yra tos pačios kovos už tikėjimą dalyvis. Jei betgi Vatikanas sutiko su Kremliaus spaudimu dėl vardo, atliko moralinės silpnybės aktą kenčiančios tautos akivaizdoje. Politiškai paranku, gal net išmintinga, bet moralistiškai tai smūgis kartu ir sau, ir kenčiantiems. Tai medžiaga rašytojui Hochhutui. Gal dar ilgai nežinosime tikrųjų faktų, lėmusių koplyčios vardą, tačiau jų padariniai jau gerai žinomi. Jie paliko šešėlį, kuris eina vis ilgin...

Pr. G."

Mums rašo

"LIETUVOS KARALIŲ
BYLOS" STRAIPSNIO
PATAISYMAI

1. DIRVA nr. 61, psl. 5, skil. 3, eilutė 49 vietoje "o dokumentų tekstuose jų titulus" turi būti: "o dokumentų tekstuose (ir tuo pačiu tikrų valdovų titulus) smulkiau šriftu".

2. DIRVA nr. 62, psl. 5, skil. 1, eilutė 29, vietoje "plėsti" turi būti "plėsti", ten pat skil. 3,

PO PIETU KRYŽIUM

VLADAS RADZEVIČIUS

SUKAS RATAI ATBULAI...

Po vieno pasitarimo lietuviškais reikalais, veiklūs kolonijos visuomenininkai buvo paprašyti panagrinėti klausimą ar jaunimas vengia lietuviško darbo. Nuomonės pasirodė savotiškai įdomios:

-- Jaunimas lietuviškoj veikloj neranda jokio įdomumo. Senių darbas jiems atrodo nuobodus ir nenaudingas.

-- Jaunimas galvoja, kad visi tie reikalai, dėl kurių mes sielojamės ir dėl kurių vienas kitam net į plaukus kimbame, yra toli atsilikę nuo dabartinio gyvenimo.

-- Kova dėl laisvės jaunimui nesuprantama, nes jis niekada nebuvo vergijoj. Su pavergta Lietuva jis tiesioginio ryšio neturėjo. Tėvų pasakojimai atrodo tokie fantastiški, kad jaunimas pradeda jais netikėti. Iš kur tėvai žino, kas šiandien dedasi Lietuvoj, kurią jie paliko beveik prieš 30 metų.

Kiekviena iš šių pastabų jau pati savaime yra sudėtinga ir beveik neišsprendžiama problema.

Dar visai neseniai, per Tautos Šventės iškilmes vienas kalbėtojų jausmingai drožė: -- Mylėk, Jaunime, savo gimtąjį kraštą! Didžiukis Lietuva ir jos praeitimi!

Mylėk jaunime savo gimtąjį kraštą! Jaunimas, kuriuo senimas šiandien susirūpinęs, gimė ne Lietuvoje, bet Vokietijos stovyklose, arba jau čia pat, Australijoje.

Meilė pasakų karalaitėms kažkaip nesuauga su šiandieniniu jaunimu. Senimui, tiesa, yra kuo didžiulius, yra ką mylėti. Jis turėjo progos suaugti su Lietuva, su jos laisvės dienom ir ji yra tapusi jo gyvenimo dalis. Tačiau ir tas pats senimas šitoje Tėvynės meilės pasakoje nedaug toliau yra pažengęs už jaunimą. Jeigu jaunimas nenori dirbti lietuviško darbo, tai senimas irgi! Kartais atrodo, kad seniai pyragu ir botagu traukia jaunimą prie darbo ne dėl to, jog jis sustiprintų savo ryšius su lietuviškumu, bet dėl to, kad pavaduotų dirbti nenorintį senimą, kuris dar yra ir fiziškai ir dvasiškai pajėgus tam darbui. O dar blogiau, kad tas senimas garsiai šaukia: "O jūs, vaikai, taip darykit, kaip tėveliai daro". Peškites, riekites, piaukites, kaltinkite vieni kitus!

Gal dėl to nereikėtų jau labai stebėtis, kai jauniosios kartos atstovai padaro šiuos senimui gana nemalonius skambančius pareiškimus:

-- Mes dirbsime, kai seniai išmirs;

-- Jūs valandų valandas ginčijatės, kur statyti kabelį, ir mes tikrai nežinome, ką su jum daryti.

Sunku rasti vietą hipokritams. Jaunimą patraukia pavyzdžiai, bet jų pavyzdžių nedaug. Australijoje yra pakankamai senimo ir jaunimo. Ir daugelyje vietų jis dirba ranka rankon. Būdinga, kad jaunimas prie lietuviško darbo mieliau jungiasi ten, kur pats senimas dirbti nevengia. Nusiskundimai plaukia tik iš tų vietų, kur kvietimai jaunimui perduodami masiniu senių dezertyravimu, kur gražiai dirbą jaunuoliai vietoj talkos kaktomuosom susiduria su kritika-vimais ir bandymais įtraukti juos pačius į senių mindomą purvyną, kur asmeninės ambicijos statomos aukščiau už patį tikslą.

Atrodo, kad iš visos plačiau Australijoje diskutuojamos programos, kaip įjungti jaunimą į lietuvišką darbą, kažkaip pro pirštus praslydo evoliucijos sąvoka. Senimas skuba peranksti pasitraukti, o jaunimas verčiamas paskubomis pradėti darbą, kuris, tikrumoje galėtų būti geriau atliktas suderintomis senimo ir jaunimo jėgomis.

● JUBILIEJINĖ SALE Melbourne lietuviams kaštavo 22,000 dolerių. Melbourne Lietuvių Klubu susirinkime, kuris svarstė Lietuvii Namų reikalus, paaikškėjo, kad ruošiant šią salę architektas J. Žalkauskas ir statybininkas Mažanauskas už savo darbus atlyginimo neėmė. Jų darbas įvertinamas 4000 dolerių.

Per šį susirinkimą taip pat paaikškėjo, kad Melbourne Lietuvių Namuose, nors jie yra patys didžiausi Australijoje, negalima surasti vietos bibliotekai - skaityklai ir skautų būklui. Pats susirinkimas šio klausimo plačiau nediskutavo.

● TAUTOS FONDO SKYRIUS ADELAIDEJE jau pradėjo rodytis viešai: aukos renkamos lietuvių susibūrimo vietose, Tautos Fondo skyriaus valdybą Adelaidėje sudaro V. Maziliauskienė, J. Stepanas ir B. Straukas. Valdyba kreipėsi į lietuviškas organizacijas ir visus adelaidiškus, kad jie pagal išgales remtų Lietuvos laisvinimo darbą.

● VIEŠNIA IŠ LIETUVOS. Mūsų Pastogė praneša, kad "neseniai į Sydney atvyko atostogų iš okupuotos Lietuvos žinoma dramų aktorė Monika Mironaitė".

● JAUNIMO TALENTŲ VAKARAS, kurį įsienėjimo tvarka rengia jaunieji ateitininkai, šiomet Adelaidėje buvo irgi gana sėkmingas. Jaunieji demonstravo savo sugebėjimus muzikoj, dainoj, deklamacijose, šokiuose ir t.t. Jaunų talentų šiuo metu Adelaidė turi apšviesti, tačiau jų būdavo ir anksčiau. Deja, augdami jaunieji savo polinkius lengvai keičia ir greitai pasuka į praktiškas, pelningesnes sritis.

● GYDYTOJAS DR. A. VILIŪNAS, kuris savo laiką gyveno Amerikoje, šiuo metu "karaliauja" Vakarų Australijos dykumose, žinomose Meekatharra vardu. Visoje apylinkėje jis yra vienintelis gydytojas ir vietinės Meekatharra miestelio ligoninės vedėjas. Vakarų Australijoje jis žinomas "skrandančio gydytojo" vardu, nes pas pacientus jam tenka skirsti lėktuvu.

eilutė 23 vietoj "rikija" turi būti "rikis".

3. DIRVA nr. 63, psl. 5, skil. 2, eilutė 21 vietoje "įratusi" turi būti "įratusi", ten pat skil. 4, eilutė 15 vietoje "caris" turi būti "carais".

4. DIRVA nr. 64, psl. 4, skil. 2, eilutė 20 vietoje (1828) turi būti (1822), ten pat eilutė 35 vietoje "turėjo būti P. Pukoveras") turi būti: "turėjo būti P. (Pukoveras)."

J. Šv.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINIAI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIORA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRAŠYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIKŠIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

KEISTAS 'AIDAS' ! DIRVOS ANKETA

Dirvos anketa sulaukė skaitytojų dėmesio. Atsakymai į klausimus, kurie suvesti į devynis, stengiamasi dabar klasifikuoti ir, kiek įmanoma, pasekti amerikinius visuomenės nuomonės vertintojus. Apytikrė lietuviškosios kolonijos nuomonė visad sudarys gerą studijinę medžiagą ateities nagrinėtoji. O ir mums įdomu, tartum per eilinius puslapius atvirus balsavimus salėse, rankas pakėlus, žinoti kaip auditorija atsako į problemą, suvestą į trumpą nesudėtingą klausimą.

Čia specialiai tai pabrėžiame "į trumpą ir nesudėtingą klausimą", nes anketavimo procese ir metoduose prie klausimo neprirašo kokių nors indoktrinuojančių sugestių. Tada jau bus ne anketa, bet savos rūšies teigimas, neigimas ar sugestija, tai bus tik negalėjimas apimti platesnės žmonių masės, įkviešti į anketos pravedimą.

Kada amerikinės viešosios opinijos tyrimo įstaigos apsvairsto anketavimo kelių galimybes, pav. prezidento perrinkimo, tai nestato klausimo: ar bus Nixonas per rinktas, nors jis ir veda Vietnamo karą? Ar arti su radikaliu elementu McCarty ir vėl bandys gauti savo vietą? etc.

Klausimas statomas trumpa ir neutralia prasme: ar bus Nixonas perrinktas? Ar senatoriumi išrinkęs McCarty?

Todėl vienas iš aktualiųjų Dirvos anketos klausimų Nr. 9 buvo formuluoamas: Dėl bendravimo su okupuota Lietuva ir atvykstančiais į JAV lietuviais. Toliau sekė to klausimo detalizacija. Tai buvo klausimas, kuris sulaukė įvairių atsakymų. Tai reiškia, kad klausimas buvo ir aktualus ir aiškus.

Iš tikrųjų tai yra labai aktualus klausimas mūsų visuomenėje. Šitokiame formulavime mes matome šį klausimą statant stovyklose, simpoziumuose, suvažiavimuose, spaudoje ir tose pat Naujienose. Vienur tai būna net sušvelnintoje formoje: dėl bendravimo su kraštu? dėl bendravimo su Lietuva?

Bet Dirva pastatė jį aiškioje patriotinėje plotmėje: dėl bendravimo su okupuota Lietuva?

Tas akcentas jau savaime rodo Dirvos santykį su klausimo plotme. Visa tai tokioje plotmėje suprato ir skaityto-

jai. Ir kaip gi kitaip suprasti, nes, kaip minėjome, bendravimas, dialogas, lankymas, lankymasis iš ten ir kt. viskas eina Lietuvą žymint okupuota, paversta, tarybine.

Julius Smetona, pasiskelbė Naujienose smarkoką, bet neparemtą faktais rašini: Dirvos anketos aidas. Smarkoką, nes straipsnio tonas yra atakuojantis, ir iš karto suoliais apkaltina Dirvą ir anketą turint kažkokį foną, kuriame slepiamas noras sušvelninti okupacijos faktą ir prielankumą bendravimui su čia siunčiamais komunistų šnipais. Tai yra aiški nesąmonė.

Neparemtas straipsnis faktais yra dėl to, kad nurodymas, kad anketos klausimo formulavimas yra žeidžiantis okupuotos Lietuvos lietuvius. J. Smetona rašo: ar galima labiau išeiti Lietuvoje kenčiantį branduolį, kaip jį sulyginti su komunistų šnipais ir sikofantais?

Tęsdamas tą prielaidą J. Smetona rašo: kodėl Dirva nepavadino anketos anketa dėl bendravimo su komunistine žvalgyba ir jos agentais Amerikoje?

Kaip tas įžeidimo punktą, lygiai ir sugestija,

AGONIJĄ PERSKAIČIUS (1)

LIETUVOS LAISVĖ – ROMANO HEROJUS

EMILIJA ČEKIENĖ

Kas Agonijos veikėjų pavardės pažįsta, gali įsitikinti ar teisingai autorius juos apibūdina, supažindina skaitytoją su tais, kuriems likimo buvo lemta stovėti Lietuvos valstybės priešakyje mūsų tautos žlugimo -- agonijos valandose.

J. Gliuda

AGONIJA

Romanas

Romano veikėjų tarpe randame teigiamų, patyručių jiems tautos patikėtose pareigose asmenų, logiškai galvojančių, teisingai Lietuvai grėsiantį pavojų suprantančių ir visai nesuvokiančių politinių įvykių to mento grėsmės, vis dar tebegyvenančių nerealiomis iliuzijomis.

Nėra ko pykti dar gyviems tebesantiems kritikos paliestiems anų įvykių dalyviams ir kitiems jautresniems lietuviams, norintiems Lietuvą ir jos žmones matyti vien pavyzdiniais asmenimis. Taip niekur pasaulyje nėra. Kiekviena tauta turi gerų, ištikimų, išmintingų piliečių ir neigiamų, net išdavikų, kurie įvairiais keliais patenka į savo kraštui vadovaujančių eiles.

Agonijos romano herojus yra Lietuvos laisvė, kaip sako I-sios laidos kritikai, o asmenys yra šalutiniai veikėjai laisvės žlugimui artėjant. Kas juos artimai pažįsta, tvirtina kad autorius Agonijoje išlieka objektyvus, nieko nekalina, nieko nesmerkia, o tik vaizduoja tikrus įvykius ir to laiko nuotakas. Tai ne tik įdomu, bet ir naudinga dabar tuos dalykus aiškintis, kad suprastume praeities klaidas, teisingai rąšė Laisvoji Lietuva 1965 m. I-jai laidai pasirodžius. Čia autorius pateikė tikrus lietuvių tautos žlugimo faktus, palikdamas pačiam skaitytojui darytis išvadas, kaltinti ką nors ar teisinti. To kio žanro kūrinys autorių daug labiau apunkina, negu vystymas idėjos ir jų personažų vien pagal savo lakios fantazijos vaizduotę. Čia jis, surinkęs tikrus duomenis, turi kurti nenutildamas nuo tų įvykių tikrovės, turi save kontroliuoti aprašant ir artimo žmogaus silpnības -- išlikti pilnai objektyviu. Ir tas jam pilnai pasisekė.

Įvykiai prasideda nuo 1940 m. gegužės 25 dienos, kada sovietų vyriausybė įteikė pareiškimą Lietuvos pasiuntiniui Maskvoje dr. L. Natkui. Toliau aprašomi rusų nepagrįsti reikalavimai

labiausiai įsiutino Molotovą. Dėl tos karikatūros jis keikėsi visą pusvalandį. Mano argumentų Molotovas beveik neklausė. Jo kalba buvo nesantūri, dar daugiau nekultūringa. Dar daugiau -- žvėriškai žiauri. Jis sudėjo viską į vieną krepšį: kad lietuviai nedėkingi dėl Vilniaus grąžinimo, kad mes nevedame draugiškos politikos ir pagaliau, kad atleistas iš kariuomenės vado pareigų generolas Raštikis, vienintelis palankus sovietams aukštas kariškis. Bet labiausiai Molotovas rėkė dėl Skučo ir Povilaičio... Generolo Skučo atleidimas iš vidaus reikalų ministerio pareigų bus vienas ryškiausių mūsų lojalumo įrodymų... Visi smūgiai eina jo adresu". (104 psl.)

"Išsklausęs Merkio pranešimų prezidentas pasiskendęs mintyse jautė keistą dvasinį alkį, kad niekad nematė aplink save asmenų, kurie suprasčiau išsamiai, giliai, kurie būtų jo talkininkai, pagalbininkai, o ne tarnai".

(Nukelta į 4 psl.)

Šis bei tas

• Lietuvių kalbotyros studijoms Chicagos universiteto studentų turėtų apsieiti rasti. Juk nemaža mūsų jaunimo renka si kalbų specialybes (anglų, ispanų, vokiečių, prancūzų, etc.). O kiekvienam filologui ar lingvistui, greta savo pasirinktosios, itin pravartu pažinti ir seniausios dar gyvos kalbos pagrindus. Tai praplečia akiratį, ugdo bendrą kalbinę nuovoką, gilina erudiciją. Kuris gi užmerktų akis į puikią progą, turint čia pat rimtai suorganizuotą liet. k. kursą? Net ir svetima tautai, kalbas studijuojantiems, regis, taip pat bus patrauklu savo žinojimą tuo būdu naudingai papildyti. Senos istorijos ir graži, skambi kalba studijuoti ne vienam bus tikras malonumas.

• Pačioje pradžioje, kol bus tinkamai įsigyventa ir išsigersinta, turėtų į šį kursą suplaukti ne tik mūsdiškis jaunimas, bet ir vyresnieji. Daugelis dabar išeina pensijon. Nors kūno jėgos mažėja, bet -- dvasios galių veiklumas pačioj viršūnėj. Maždaug apie 15-20 metų pensininkas turi progos ir pareigos padirbėti tautos kultūrai. Jei ligi šiol nebūta laiko, Protingi pensininkai -- tai gyvas kapitalas mūsų draugijoms, spaudai, lietuviybės gairėms. Reikia ne tik veikloj dalyvausti, bet ir sėdus prie plunksnos aprašyti neprikli. Lietuvos faktus, žinias apie okupaciją, kad visa liktų ateičiai. Tas laisvės laikmetis buvo gražus kaip pasaka, nors buvo sunkiai kurtasi ir klaidų daryta. O jis daugiau niekuomet nepasikartos.

• Tad visiems mūsų veiklos dalyviams, spaudos talkininkams, atsirišiniūmų rašytojams -- visiems vertėtų paklausti liet. kalbotyros kurso. Suteiktų ne tik žinių, bet ir pakeltų bendrą liutuanistinę nuovoką, duotų paskatos, sudomintų savos kultūros lobiais. Ypač mūsų draugijų (kaip ir LB) veikėjams reikia rūpintis, kad susirinkimai ir parengimai būtų ne taip nuobodūs. O iš kur eis tos įdomybės jei mes seniai nieko naujesnio nei gilesnio nepastudijuojame, vien senas žinies atrajojame! Girdėti, kitų miestų tautiečiai pavydi chicagai šitos progos.

• Jaunoji karta dabar -- mūsų pirmaeilis jautriausias rūpestis. Kai kas net beviltiškai nusimena, esą nutautimo ligos išsivijoje vis vien negalima sustabdyti. Argi negalima? O žit ir, Kanados prancūzai, rodos, buvo nei labai mokyti, nei išskirtinai kultūringi, kai prieš kelias kartas čia atvyko. Vis dėlto bemaž pavyzdinai jie išliko gyvi ilgius metus. Patyrinėkime, kas jiems padėjo atsilaikyti? Regis, ne aukšti mokslai ir ne organizacijų ar tautinių rezoliucijų gausa, o daugiau -- gili kiekvieno individo tautinė savigarbą, nuoširdi meilė ir ištikimybė tėvynei. Juos ir išsitrėmimo varge ir sunkios naujakurstės neturė -- guodė ir grūdino garbė: aš prancūzas! Ir ligi šiol jie gana tvirtai tebesispyriuoja, maitinami tautinės savigarbos sultimis. Nors nelengva atsispirti kovoje prieš galingesnę aplinką, nors jie neišvengia ir kraštutinių arba perdėtų savigarbos išsišokimų (kovoje tai natūralu), bet vis viena visi kiti jais pasigėrė šiandien -- jų ištikimybė savajai tautai. O būtų paniekos verti, jei būtų lyg avių banda be pasipriešinimo nuslinkę į bespalvį bendro katilo viralą. Taip mums lieka jų pavyzdys: norint galima išlikti net per daugelį kartų!

• Mūsų jaunimas dabar ar ne lengviausia dar patraukiamas į tautinių šokių sambūrius? Šokių šventės dar uždega domesį, suplaukdina marias jaunimo. Pvz. Belgijoje mūsų lietuviai visai neveiklūs, o patriotizmo, girdi, ir negali būti, nes "ko tėvai neturi, nebrangina, to nė vaikai neopuselės". Bergi ir ten dar "galime pasidžiaugti mūsų taut. šokių būreliu... net ir belgams sekmingai pasirodė". (Nauj. nr. 213).

Tačiau tautinių šokių sritis pas mus dar labai apleista. Suruošiamos šventės, bet tai tik parodinis rezultatas. Iš esmės šia meno šaką ugdyti LB nerodė rimtesnių pastangų: ligi šiol paskirų asmenų pastangos ir skonis nulemia. Net nėra aiškos nuovokos, kurie šokiai laikytini tautiniais, kokia apranga tikrai mūsiška. Tokiu primityvumu verstis nederėtų. Argi sunku būtų suremti bent šokių tokių žinovų komitetą (arba paakstinti Taut. šokių institutą), kad uoliau padirbėtų, bent į tinkamas vėžes įstatytų. Dabartiniai ginčai spaudoje daro mums gėdą: neišmanėliai urmu kelia balsą ir mėgina įteisinti savo viendienį skonį. Visuomenė nebežino, kur tiesa. O kodėl taip, tartum aklai, tartum esame be jokių kultūros ir švietimo vadyvų, klampuojame po pelkes ir net asmeniškai plūstamės, kai šį sritį yra ta, kuri dar šilčiausiai pritraukia jaunimą prie savos kultūros?

• Štai pačiu laiku pasirodė J. Vaičiūnienės knyga "Tautinių šokių švenčių takais". Ten ta tema rimtai ir žinoviškai gvildinama ir -- daug gerų pasiūlymų teikiama. Visiems įsiskaitytina.

DIRVOS NOVELĖS KONKURSAUS

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1970 metų spalio 1 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slappyvardžiu. Tas pats slappyvardis užrašomas ant priedamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui bus įteikta

Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI gražinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas -- SIMAS KAŠELIONIS.

AGONIJA perskaičius...

(Atkelta iš 3 psl.)

Ir tame pokalbyje su Merkiu ieškant Lietuvai išeities išryškėjo Merkiio politinis naivumas, vis dar nesugebėjimas pažinti savo tautos priešų, jų siekių ir metodų. Todėl susierzinęs prezidentas pasakė: "pirminkas sunkiai išsijaučia į valstybės išgyvenamąją dramą. Gera, kada viskas gerai, o čia?... Tarytum laukia, kad kas kitas už jį padarys, ką jis pats privalo daryti. Tas svyravimas, tas optimizmas -- nepagrįsti jie. Taikstymasis prie koalicinių nuotaikų. Liaudinių ir krikščionių ašies žmonės svarsto klausimą kavinėse. Jie tai vadiną "problema": katriems geriau nusileisti. Rusams ar vokiečiams? Tarytum nebūtų trečios išeities, visad savos mums, lietuviams, -- priešintis". (143)

Svarstant trečią rusų reikalavimą -- įvesti daugiau igulų į mūsų kraštą, Bizauskas prabilo: "Ar daugiau ar mažiau igulų krašte, padėtis dėl to nekinta. Kaip dabar, taip ir toliau sugebėsime išsaugoti suverenumą. Mano nuomone, generolą Skučą ir Povilaitį reikia paaukoti valstybės gerovai ir atiduoti teisman". (186).

Tautininkai Bizauskui atrodė baisėni už rusus. Tai buvo valanda, kai tautininkų režimas nusisuko sprandą, ir Bizauskas buvo tikras, kad reikia skubėti sutikti svečiuosius su visiškai savųjų konsolidacija". Bet prezidentas į jų pasiūlymus atkerta: "Atidavimas teisti Skučą ir Povilaitį būtų savanoriškas prisiėmimas visų Maskvos pramanytųjų kaltinimų, kurie mūsų komisijos buvo ištirti ir rasti nepagrįstais. Visuomet buvo vieningas nusistatymas, grėsiant pavojui, Lietuvos nepriklausomybę ginti ginklu. Vi sokiomis progomis skelbėm žmonėms, kad Lietuvos laisvė ir jos nepriklausomybė bus gina mos jėga. Tokio reikalavimo Lietuvos vyriausybė negali priimti. Mums reikia trauktis, priešintis ginklu. Jei tu tartis, tai tik dėl antrojo punkto. Vyriausybės sudėties keitimo. Sudaryti

Dail. Romas Viesulas, prie savo darbų, kurių penki buvo išstatyti Venecijos Bienalėje. Ji rengiama kas antri metai ir yra atstovaujama įvairių kraštų menininkų. Šiemet Bienalėje dalyvavo 28 kraštų dailininkai. Vėliau JAV paviljone nuo rugpjūčio 16 iki 31 d. buvo atidaryta individuali tik vieno Romo Viesulo kūrinių paroda. Nuotraukoje dail. R. Viesulas (pirmas iš kairės) su žmona Jūra (antra iš dešinės) tarp amerikiečių pareigūnų besirūpinančių parodos reikalais.

A. VAIČIULAIČIO 'MŪSŲ MAŽOJI SESUO'

Marytė yra tokia nedidelė mergaitė, kuri vos ritasi. Ji ne princesė, nes jo langas uždengtas skara, nėra tar nų jai patarnauti, ji pati atidaro maisto spintelę. o joje tik pienas ir riekė duonos. Jos arkliai, piemens Vincės nu lipdyti iš molio, pririšti siūlu už kaklo, ganosi gale kluonio.

Marytės kasdieniai draugai be katino Rainio ir šuns Muckio yra senelis, bernas Silvestras, piemuio išdykėlis Vincė. Be jų eilė lankytojų: dėdė Pranciškus, elgeta Petrukonis, Petre Žvėriūnaitė ir kiti.

Taigi vėl kaimas, neturtingas ir tamsus, bet kiek jame natūralios šilumos, kiek gaivumo, o pesonažai tviska sava, individine gyvybe, kad apysaka gali būti skaitoma ir kartą ir kitą.

Sakiniai dažnai trumpučiai, lyg teptuko bakstelėjimas, bet juose glūdi didingas kartu subtilus vaizdas, kurio cent

naują vyriausybę irgi tik tokią, kuri pirmoj eilėj priimtina mums, lietuviams... Atiduoti Skučą teismui reikėtų savo sąžinę apsunkinti". (185) (Bus daugiau)

M. MATEIKA

ra sudaro mažą, trapi būtybę.

Pradžioje veiksmas plaukia iš lengvo, lyg plati upė, kurioje nesimato kliūčių, pavojų, bet į galą srovė suosią visa savo galia. Įtampa pasidaro vos pakenčiama, kada Žvėriūnaitė kesinasi savo grobį "pagražinti" išmaudyti jį verdančiame vandenyje.

Tik dabar atsikvošėjęs pajunti kaip atsargiai, nejučiomis autorius mezgė intrigą, versdamas gėrėtis mergaitė, rišdamas prie jos ir, pasiekęs savo tikslą, stumtelėjo ją į tokį pavojų, kurį skaitytojas pajunta ir išgyvena visa savo širdimi.

Ir tas pavojus toks lo giškas, originalus ir kartu net nepiktas, be kristelio blogos valios. Žvėriūnaitė trokšta, kad mergaitės veideliai būtų raudonesni, kad ji būtų gražesnė. Vargas tik, kad pati Žvėriūnaitė pamisusi.

Idomus ir tas šelmis bernas Silvestras, kuriam nuolat smunka kelnės. Bet koks jis išradingas pokštams, kaip gerai jis supranta mergaitę, norėdamas ją pakerinti, apgauti ir koks psichologiškai patikimas mergaitės prisipažinimas motinai, kad ji mačiusi tą trumpą, ploną voverėlę, tilpusią Silvestro saujoje. Mat troškimas pamatyti tą voverėlę buvęs toks stiprus, kad savo vaizduotėje lyg veidrodyje, jinaį pajuto, sukūrė šį paveiklą ir jis pasidaręs gyvas.

Piemenys -- tokie ir lieka. Neveltui lietuviai dažnai pasako: pasielgė kaip piemuio. Vincė ir jo sėbrai sukurti be melo, sentimentų. Taigi tokie -- pagal Jurgį ir kepurė. Bet toks jų gyvenimiskumas nepapiktina, bet savotiškai patraukia, sukelia užuojautą. Jų neprotingas, žaidimo instinkto padikuotas, žygis galėjo liūdnai pasibaigti, bet, kitaip įvykus, gaila tų išdykėlių,

kurie labai nukentėjo.

Kad ir pamišusi, Žvėriūnaitė turi savo ryškų charakterį, būdą. "... ji stovėjo vartuose, įrėmus rankas į šlaunis. Kai tėtis nė senelis, kai nė vienas žmogus jos neprašekino, ji išdizdžiai atlošė galvą ir žengė kiemu išsitempus, lyg kokioje procesijoje".

Elgeta Petrukonis didžiai inteligentiškas žmogus ir geras psichologas. Jo maldos taikos žmonėms, bet ar jis pats tiki į Dievą, ar jis tyloje, savyje prabilsta į Dievą, mes, de ja, nesužinome, o tai būtų idomu, padidėtų knygos svoris.

Daug tokių Petrikonių būta lietuviškame kaimė. Tamsumas, neturtas juos gožė, bet duok tik tokiems mokslo ir jokia padėtis, jokios pareigos nebus jiems sunkios. Jais rėmėsi bundanti, kylanti, kovojanti Lietuva.

Iš viso tas Vaičiulaičio kaimo žmogus nesulaušintas, nesumenkintas. Jis gyvas, realus, šviesus savo dvasia.

Nėra abejonės, kad jauni, tiek vyresni skaitys tą knygą su malonumu, o ji to verta.

A. Vaičiulaičio "Mūsų Mažoji Sesuo", 104 psl. kaina \$2.50. Išleido Nidos knygų klubas, Londone.

GAUNAMA DIRVOJE IR PAS PLATINTOJUS

REZISTENCIJA

R. SPALIS

Kaina \$6.00

J. GRAUDA

Apie Mildred Friborg

Kada mes ryžtamės per savo agentūrą painformuoti skaitytojus apie Mildred Friborg, visi klausiančiai pakelia antakius. Idomus vardas implikuoja galvoje: gal tai naujai kylanti Broadway aktorė, gal tai televizijos kokio Lough-in dalyvė, gal tai balerina, gal rūbų modeliotoja, gal woman wrestler?

Kad tai garsenybė, apie kurią prašneko Naujienos nė netenka abejoti. Juk neprašneka gi spauda apie negarsią moterėlę.

Mildred Friborg yra chicagiškės Vilnės tar nautoja ir pilnateisė atstovė reikšmingose konferencijose, turbūt iki Jungtinių Tautų sesijos. Štai kas yra naujoji brolių lietuvių garsenybė Mildred Friborg. Ir tai rašoma, kad lietuviškos enciklopedijos įsitėmų tą vardą: Mildred Friborg.

Ją kviečia atstovauti lietuviams ir todėl lietuviams svarbu įsitikėti Mildred Friborg, kad atstovautų prielankiai ir kalbėtų prolietuviškai.

Taip Mildred Friborg ir daro. Kviečia ją, kaip lietuvių spaudos atstovę (Vilnis mat lietuviškas dienraštis) Adlai Stevenson III, besiveržiąs į senatoriaus kėdę, pasikalbėti į ne anglų kalba leidžiamu laikraščiu sueigą, Mildred Friborg ateina ir kalba.

Kalba Mildred Friborg taip, kad net protezai čiauskėja. Ji jau nebe pirmos jaunystės, antros ar trečios kartos, neva iš lietuviško disento, išvariusi šešetą desėtkų gimtadienių, judri kaip vijurkas.

Kalba Mildred Friborg prolietuviškai, kad Vilniaus Tiesa ir kolchozinis Valstiečių laikraštis turi tik pasislėpti. Ir Tiesa ir Valstiečių laikraštis dejuoja, aimanuoja, skundžiasi visokiomis savo tuščių aruodų bėdomis, o Mildred Friborg pasakoja Stevensonso žmonai:

-- Lietuvoje laisvai važinėju po visą kraštą. Visko yra, visko pilna. Ir netiesa, kad reikia kokių leidimų kelionėms. Laisvai važinėju, kur norėjau. Svečiavausi, kiek norėjau. Po kaimus lankiausi. Jokių leidimų ten nereikia. Ten yra laisvė ir žmonės gyvena kaip rojuje...

Adlai Stevensonso III žmona smalsiai klausėsi informacijų. Mat ta žmona tiek "informuota", kad ir iš viso negirdėjo, kad Illinois valstijoje esama lietuvių, ir kad lietuviai raštingi žmonės, ir kad turi dienraštį Vilnis. Geras bus lietuvių reikalų žinovas toks senatorius, nes dabar tai jau per Mildred Friborg jis patirs viską, kas reikia žinoti apie lietuvių. Juk Vilnis, kaip lietuvių reprezentantė buvo iškviesta į ne anglų kalba leidžiamų spaudinių konferenciją.

Taip Mildred Friborg atliko didelę reprezentacijos misiją. Gal būtų abu Stevensonai dabar tikės, kad lietuviai tikrai yra stipri ir ištverminga padermė: juk pavyzdys yra! Mildred Friborg tokio amžiaus sulaukus, nuvilko savo senus kaulus į Europą, pasišvaistė po tarybinę Lietuvą, atlankė seserį ir gimines, baliavojo kolchozuose, buvo Vilniuje, Druskininkuose ir "Alytuose", sugrįžo kapitalistinėn Amerikon, suskubo, iškviesta, atbėgti į Stevensonų konferenciją, ir čia visus nurungti savo protezų čiauskėjimu...

Lietuviai stiprūs žmonės, reikia su jais skaitytis priešrinkiminėje karuselėje.

Pasiskubinkite įsigyti

AGONIJA

— IŠKIRPTI —

DIRVOS ADMINISTRACIJAI
6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol., už kuriuos prašau atsiųsti:

..... egz. J. Gliados romaną "AGONIJA".
Kaina 5 doleriai.

Pavardė ir vardas

Adresas

LAIDOTUVIU DIREKTORIAI

MAŽEIKAS & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

UŽŠALĘ EŽERAI LEONAS URBONAS

Iš ankstyvos vaikystės mokslui o ypač išminčiams pagarbos šilimą visada krūtinėje nešiojau. Suaukęs, kepurės ir skrybėlės, iš dalies, todėl nenešiojau, kad gatvėje, išminčių sutikęs, nepamirščiau jos pakelti.

Toli praeityje Diogeno laikai. Žmogaus, tikro žmogaus, su žiburiais niekas gatvėse nebeieško. Žmonių gatvėse šiandien yra daugiau, žymiai daugiau. Ar išminčius jų tarpe yra dažnesnis? Sunku pasakyti. Stambūs ir ploni išminčiai vaikšto šiandien tom pačiom alėjom. Istorija yra nepermaldaus jama. Ji stovi ir laukia su retu sietu rankoj. Jinai sijos išminčius, ir plonieji iškris per sietą į smėlį.

Nuo pat vaikystės mėgau gilų žodį ir mintį. Mokyklos suole dėjau "Tarzaną" į šalį ir žiūrėjau į Platono laikus. Apgailestavau, kad Sokratas pats nerašė, o savo mintis kitiems patikėjo.

Tada man patiko ir A. Herbačiauskas. Toks drąsus jis man atrodė. Savo mintis rašė pats; kitam nepatikėjo; savo vizijų kitų citatom neramstė. Jis stovėjo stiprus, vienalytis, kaip Achilas Homero Ilijadoje. Šią ir Odiseją buvau pasinėšęs atmintinai išmokti. Tačiau išmokau tikrai T. Tilvyčio poemą "Dičius"

Nuo Taurapilio nuo kalno
Matos dar keli kalnai,
O ant vieno, kaip ant delno
Sėdi mano Tauragnai...

Taip! -- Tą pačią! Išmokau dar keletą poemų, kaip "Čičinskas" ir "Kunigaikštis Žvainys".

Patikdavo kartais tuo pasididžiuoti, ištiesai deklamuojant.

Atmintinai mokintis gal ir gerai, bet nėra didelė išmintis. Per daug į tai dėmesio ir energijos atiduodant, yra pavojaus išplokštėti ir vizijos galios prarasti; žodžių papūga tapti.

Filosofas ir filosofijos daktaras skaičiau tapatybe. Pasirodė, kad klydau. Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavime sutikau filosofų ir daktarų. Išryškėjo faktas, kad ne kiekvienas filosofijos daktaras yra filosofas, taip kaip ir meno kolektorius nebūtinai menininkas.

Meno kolektorius susirenka kitų sukurtus darbus. Jų gali jis turėti daugiau kaip menininkas-kūrėjas. Daugiausia atvejų taip ir būna. Jis gali žinoti ir šnekėti daug apie meną, jo istoriją, menininkų biografijas. Jis yra kolektorius -- ne kūrėjas, jam trūksta kūrybinės vizijos.

Kūrybinė vizija įgalina netik skulptorius, architektus, tapytojus ir kitus vaizdinio, ar garsinio meno kūrėjus savo darbui dievišką kibirkstėlę įžiebtį, ji plaukia ir toliau lygiai paliesdama poetus ir galvotojus; žmogaus buities ir visatos mąstytojus. Mistikai, kuriuos supratimo įkvėpimas paliečia, jie mato abstrakčias vizijas savo dvasios akimis. Jie žino todėl, kad jiems taip atrodo. Panorę šiomis vizijom su kitais dalintis, jie sukuria veikalus; savo gilių dimensijų išvelgimus išsako visiems prieinamais žodžiais, tikėdami, kad tie žodžiai ir sąvokos patruks žmogų galvoti ir tuo panašias vizijas susikurti.

Užrašytos išminčių sąvokos yra tikrai dvasios maistas. Kaip ir kūno maistas, turėtų būti priimtas ir suvirškintas. Taip priimtas maistas patampa individualinių jėgų šaltinis.

Nevisada toks procesas vyksta su dvasios maistu. Toks "maistas" pasidaro ramsčiu ir net ginklu prieš kitus, ypač kada jis lieka visai nesuvirškintas.

Kūrybingam žmogui pasiruošimo ar apsigink-

lavimo nereikia. Nereikia jo ir tam, kuriam tiesa yra svarbu.

Ar galima tiesą apginti? Kas yra tiesa -- tas ginti nereikia; savo egzistencine šviesa save apsigina; išsilaiko.

Filosofų, mistikų, aiškiaregių giliausi išvelgimai tapo išryškinti poezijos eilėse ir prozos neužmirštamose sąvokose. Su gera atmintimi jas galima išmokti. Civilizuotas žmogus turi nemažą žodyną. Jį naudodamas beveik kiekvieną daiktą aplinkoje jis gali spontaniškai pavadinti.

Išmokslintam žmogui yra prieinamas šiek tiek komplikuotesnis žodynas, būtent toksai, kuris susideda iš daugelio citatų, paimtų iš poezijos ir filosofijos veikalų, iš garsiųjų žmonių išsitarimų.

Man teko susitikti žmonių su aukšto mokslo atžymėjimais, filosofijos daktaratais, kurie pokalbių metu nieko kito, kaip tik citatas naudoja, tarsi koks muzikos plokštelių automatas, kur už įmestą graši, klavišių paspaudus, išsaulka daina pasigirsta.

Gaunasi savotiškas jausmas. Nori sveikintis -- tiesi raną. Jis tau seną pirštinę į ranką bruka. Jis mano: -- tu menininkas, to nesi girdėjęs. Kalbi toliau, jis vėl kokią lotynišką pirštinę į rankas kiša; graikišką; persą Šekspyra, cituoja Goethe. Norėjęsi rusiškai nusikeikti.

Diskutuoti? Su kuo? Su armija citatų? No chance! Oponento nesimato. Jei jis ir yra ten, kažkur slepiasi po citatų kalnu.

Tai protavimo perversija. Nors ji rodo fenomenalią atmintį, kūrybingumo atžvilgiu yra visiškai bankrotas; dvasinis bailumas.

Kaip gi prie to prieita?

Labai paprastai:

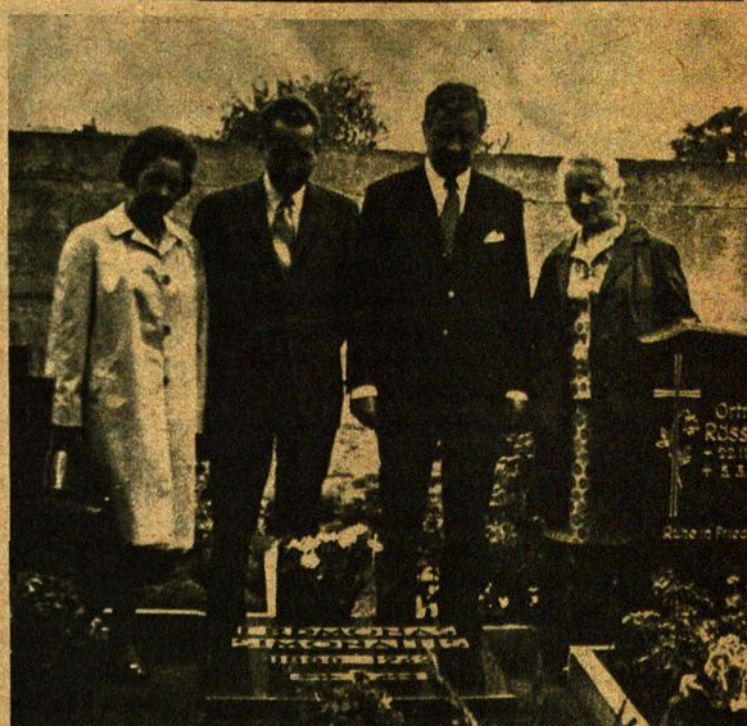
Toks individas yra didelis savigarba. Jo nuomone: -- jis -- neklaidingas.

Vieną dieną jis nuklumpsta savo minčių neįmatuojamam ežere; jis suranda, sutinka už save gudresnį. Sekantį kartą, iš panašios padėties išgelbsti kieno kito išminties panaudotas deimantiukas. Išvada aiški: nori būti saugus, nori dominuoti, turi daug žinoti. Reikia turėti išmintingų posakių ištisą žodyną.

Sitokiam dvasiniam stoviui aš nutapysiu paveikslą. Prašau pasižiūrėti:

Žmogus gaudosi, skęsta savo minčių ežere. Už sikaria ant ledo gabalo. Atsisoja ir jaučiasi saugus. Jis ieško daugiau tokių ledo gabalų. Jų prisirenka tiek kad visas ežero paviršius tampa ištisai ledo apklotas. Tiesa -- saugu jo paviršium slidinėti ir šių dienų gyvenimo sistemoje aukštas universiteto lektoriaus vietas gauti. Tačiau tikrovėje šis blizgantis paviršius yra tik mozaika svetimų minčių. Ji gali ant visados atskirti sielą nuo savųjų kūrybingų gelmių.

Cia yra rimtas dalykas. Tokia perversija nėra vien psichologiškas reiškinys. Jis savo ruožtu ir organiškai formuoja smegenis: iš mechanizmo kurio pagalba žmogus randa kelią išvengti buities paslaptis, tampa kažkas tai panašaus į telefono centrinę.

Lietuvos Pajūrio redaktorius ir Mažosios Lietuvos veikėjas Anas Lymantas su ponia ir dukra, šią vasarą lankydami Vokietijoje, lydimi mokyto, Fr. Skerio, aplankė Erdmono Simonaičio kapą Huetttenfelde ir jo giminaite Mariją Pūkytę. Nuotraukoje prie kapo stovi iš kairės: E. ir A. Lymantai, Fr. Skėrys ir M. Pūkytė. Nuotraukoje trūksta B. Lymantaitės, kuri fotografavo.

Saugus ir pelningas santaupų investavimas į nekilnojamąjį turtą

Jūs gaunate Kalifornijos valstybės įstaigose įregistruotą nuosavybės lakštą, be Jūsų sutikimo ar su Jumis neatsiskačius niekam neperleidžiamą. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į mus, lietuvių įkurtą ir vadovaujamą investavimo Bendrovę

**RUTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525**

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKIA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Špionažo kazaras

PIERRE NORD

(16)

Pamatęs susirinkusiųjų nustebusius veidus, Dubois paklausė:

-- Ar mes sutariam dėl Routier? Nebent jūs būsite apsirikę?

Wonderio biure galima būtų girdėti musėskraidant, tokia buvo tylą. Bet visus stebino labiausiai tai Dubois ramumas. Pagaliau jis pirmasis nutraukė tylą.

-- Atrodo, kad jūs esate dėl to nustebę, -- pasakė jis.

Tie žodžiai kaip adata įdūrė Wonderiui. Jis pašoko ant kojų.

-- Nustebę! -- sušuko jis. -- Ar jūs nesate pats nustebęs?

-- Aš esu labai nustebintas, -- pasakė Dubois. -- Aš niekad to nesitikėjau iš Routier. Mus riša trisdešimties metų draugystė.

-- Tai baisu, -- rėkė Wonder. -- Tai viskas ką jūs galite pasakyti? Ar jūs nesate pasipiktinęs?

-- Aš esu labai pasipiktinęs, -- ramiai atsakė Dubois.

Prancūzo ramumas Wonderį erzino. Jis buvo panašus į jautį, kuris apakintas puola toreodorą. Paskui sudribo fotely murmedamas:

-- Aš dar niekad to nemačiau.

-- Jūs matėte, -- atkirto Dubois.

-- Kaip tai?

-- Labai paprastai, mielas kolega, jūs ir aš, mes šimtus panašių įvykių matėme. Philby Anglijoje, Felsen Vokietijoje, Alger Hiss ir Harry Hopkins Amerikoje, nekalbant apie atominius šnipus, visi jie buvo administracijos viršūnėse. Ilgą laiką Prancūzija buvo palikta ramybėje: George Paques buvo tik valdininkas. Ir aš sau sakydavau, kad taip ilgai tęstis negalės, dėl paprastos priežasties, kad žmonės visur yra vienodi. Jei aš jums sakau, kad esu labai nustebęs, tai dėl to, kad aš turėjau jam pilną pasitikėjimą. Jei aš sakau, kad esu labai pasipiktinęs, tai ne dėl to, kad aš turėjau kokią iliuziją, bet būkim atvirai... tai gal bloga priežastis, egoistinė ir asmeninė, man sukėlė piktumą, kad mano buvęs draugas taip man padarė, mane, prancūzų kontražvalgybos viršininką, pastatydamas į tokią kvailą ir nemalonią padėtį. Ir kai tik aš šį reikalą su tvarkysiu, atsistatydinsiu, jei iki to laiko manęs neišmes pro duris. Aš atkreipiu į tai dėmesį, nes jūs nežinote mano asmeninių santykių su Routier. Mano pozicija yra, be didelių žodžių, kritiška. Aš stengiuos išlaikyti šaltą kraują, nes tai man labai reikalinga.

-- Atsiprašau, -- pasakė Wonder.

Palengva ramumas grįžo ir buvo pereita prie darbo. Dubois atidžiai peržiūrėjo kiekvieną raštą, kurį Harry patiekė apie Rubio tinklą Prancūzijoje. Prancūzas diskutavo, teiraudamasis apie kiekvieną jo kilmę, kaip buvo gautas tas dokumentas. Kai Harry nežinojo ką sakyti, atsakydavo paprasčiausiai, kad nežino, bet abu prieidavo vienos nuomonės apie rašto šaltinį: Šis iš atominės energijos komisijos, šis iš vyriausiojo štabo trečiojo biuro. Po penkių valandų posėdžiavimo, Dubois sumurmėjo:

-- Koks milžiniškas darbas laukia, kol bus prieita iki agentų.

-- Jums nėra reikalo imtis už agentų. Jūs žino te kas yra galva. Būtent Routier. Suimkite tuoj pat ir priverskite kalbėti.

-- Jūs jo nepažįstate. Aš, pasirodo irgi nepažinojau, nes laikiau jį geru prancūzu. Bet ne tai svarbu prancūzas ar rusas, jis yra profesionalas ir kaip matote ne eilinis šnipas. Aš bijau, kad iš jo man nepavyks nieko ištraukti. Jis sugebės man metus giedoti giesmeles. Aš manau, kad geriausiai būtų pradėti jį sekti, su sąlyga, kad tas sekimas būtų diskretiškas ir jo neužaliarmuotų. Be abejo jis su sitinka su savo agentais. Gal nedažnai, bet jis mus nuves pas juos.

-- Bet per tą laiką paslaptys ir toliau skris į Maskvą, -- pastebėjo sausai Wonder.

-- To aš ir norėčiau.

Wonder pašoko nustebintas.

-- Taip, paaiškino Dubois. -- Nepatogumas didelis, bet jis nesitęs ilgai, o nauda milžiniška. Išpėtas dabar, aš jums garantuoju, kad atidengsiu šaltinį, o tuo pačiu ir kaltininkus.

-- Jūs imatės sunkios atsakomybės, -- sumurmėjo Wonder, žiūrėdamas iš naujo į Dubois priešišku žvilgsniu.

-- Taip, -- patraukė pečiais Dubois, -- bet padėty, kokioj aš esu...

-- Man atrodo, kaip kontražvalgybos viršininkas jūs turite imtis iniciatyvos. Jūs apie tai pranešite vyriausybei ir paprašysite įsakymų?

-- Aišku, -- atsakė Dubois juokdamasis. -- Tik šį kartą aplenksiu Routier. Kai aš pagalvoju, kad metų metus jis buvo mano tarpininku tarp vy-

(Nukelta į 6 psl.)

Detroito Lietuvių Organizacijų Centro Valdyba suruošusi rugsėjo 20 d. Lietuvos Steigiamo Seimo 50 metų sukakties minėjimą. Sėdi iš kairės: vicepirmininkas Antanas Sukauskas, vicepirmininkė Elžbieta Paurazienė ir pirmininkas Bernardas Brizgys. Soti: sekretorius dr. Saulius Šimoliūnas, narys Alfonsas Žiedas, fin. sekretorius Petras Pagojus ir išdininkas Vacys Lelys.

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

GRAŽIAI PAMINĖTA TAUTOS ŠVENTĖ

Švento Petro parapijos bažnyčioje rugsėjo 13 d. įspūdingai ir gražiai buvo paminėta Tautos (rugsėjo 8 d.) šventė.

11:45 val. prie lietuviško kryžiaus buvo pagerbti žuvusieji dėl Lietuvos laisvės. Parapijos klebonas kun. Viktoras Kriščiūničius atkalbėjo maldą ir visi sugiedojo Marija, Marija, išgyjavo (bažnyčia).

12:00 val. kun. V. Kriščiūničius šventės proga atlaikė šv. Mišias ir pasakė tai dienai pritaikytą pamokslą. Pradedamas pamokslą pareiškė: -- Lietuvių Tautos šventė yra švenčiama pirmą syk Petro bažnyčioje, o tuo pačiu ir Detroito. Toliau kun. V. Kriščiūničius pasakė, kad ši šventė yra labai svarbi ir Lietuvių Tautai ir bažnyčiai. Tautai svarbi tuo, nes rugsėjo 8 d. Vytautas Didysis buvo numatęs apsikartuoti Lietuvos karaliumi, o bažnyčiai kaip Marijos gimimo diena.

Mišių metu gražiai giedojo parapijos bažnytinis choras vadovaujamas naujojo vargonininko muz. Stasio Šližio. Šv. Petro bažnyčia buvo perpildyta ir komiteto nariams teko šonuose pristatyti kėdžių, nes į esamus bažnyčioje suolus atvykusieji negalėjo sūtilpti.

Mišioms pasibaigus persikelta į parapijos salę ir čia įvyko II-ji šios šventės minėjimo dalis. Salė buvo gražiai išpušta. Gražūs lietuviški išdirbiniai bei audiniai puošė prezidiumo stalą ir sienas. Ant stalo stovėjo lietuviška vėliavėlė papušta lietuviška juostele ir šaulių ženkle. Scenoje kabėjo kryžius, Vytis ir Lietuvos Himnas įsutaime gražiai rankšluostyje. Šventės minėjimą atidarė pa-

rapijos komiteto pirmininkas Bronius Jasevičius ir į garbės prezidiumą pakvietė: gen. Joną Černiū, istoriką Joną Švobą, ŠST c.v. pirmininką Vincą Tamošiūną, Ramovėnų Sąjungos plk. Joną Šepetį, Kūrėjų Savonorių kap. Jurgį Mitkų, Stasio Burkaus kuopos Vladą Mingelą, Skautų Baltijos Tunto Leopoldą Heiningą, Skautų Gabijos Tunto Liiliją Baukytę, Ateitininkų Vladą Bublį ir kleboną kun. Viktorą Kriščiūničių. Pats giastovavo parapijos komiteta, kun. V. Kriščiūničius nuo savęs į prezidiumą pakvietė inžinierių Vytautą Kutkų ir pasakė, kad jis yra jo teisių gynėjas.

Gen. Jonui Černiui tarus žodį, istorikas Jonas Švoba skaitė paskaitą. Paskaita buvo įdomi ir trumpa.

J. Švoba supažindino kaip Lietuvoje buvo švenčiami 1930 m. 500 metų nuo Vytauto mirties su kaktis, Vytauto paveikslas iš miestelio į miestelį buvo nešiojamas po visą Lietuvą. Taip pat paminėjo, kad ta diena rugsėjo mums yra tuo labai brangi, nes tą dieną Vytautas buvo numatęs apsikartuoti kaip Lietuvos Karalius. Savo paskaitoje taip pat paminėjo kaip prieš 2000 metų prie Baltijos jūros plėtėsi ir gyveno lietuvių gentys. Jos visos gražiai gyveno ir turėjo atsiekti aukštą kultūrą. Vilnius senais laikais gražiausias miestas buvo Europoje. Rusai jį užgrobė viską sunaikino ir kas geriausia ir gražiausia buvo išvežta Maskvon. Paversta Lietuva yra lyg tas supančiotas ir plakamas arklys. Išlikti lietuviams ir atkurti Nepriklausomą Lietuvą yra mūsų visų tikslas -- sakė Jonas Švoba. -- Kiekvienas lietuvis mums yra brangus, nežinint ar jis šneka lietuviškai ar jau ne. Turtingas ar biednas. Svarbu,

kad jis yra gimęs iš lietuvių tėvų jis jau yra lietuvis ir mūsų brolis. Jonas Švoba ir paskaitą pradėjo Mažosios Lietuvos himnu: Lietuviais esame mes gimę, lietuviams turime būti...

Po paskaitos "Aušros" liutuanistinės mokyklos mokiniai: Regina Juškaitė, Giedrė Sirutytė ir Petras Vasiliauskas atliko mokytojos Stėfos Kaunelienės paruoštą montažą "Aras".

Minėjimas baigtas Tautos himnu. Giedojo, muz. Stasiui Šližiui vadovaujant, visi. Akompanavo Regina Šližytė.

Bronius Jasevičius padėkojo visiems į šią šventę atsilankiusiems ir tuo pačiu užprašė ir vėl atsilankyti į Kristaus Karaliaus minėjimą, kuris greit bus šis minėjimas šios parapijos bažnyčioje. Be to kvietė ir prašė ateityje visas lietuvių šventes minėti tik šv. Petro bažnyčioje.

Žurnalistas Vladas Mingelą išnaudoja visas progas ir į visus didesnius lietuvių susibūrimus jis atvyksta su kokia nauja knyga. Šį kartą atgabeno ir parduvinėjo Jurgio Gliados "Aitvarai ir Giria".

DAILININKO J. BAGDONO DAILES PARODA

LŠST Stasio Burkaus kuopa Detroito spalio mėn. 17-25 dienomis ruošia dail. Juozo Bagdono tapybos kūrinių parodą. Paroda vyks Lietuvių Namuose, 3009 Tilman g-vė. Parodoje bus išstatyta apie 40 kūrinių. Kaip žinome, dailininkas mėgsta didelio formato drobes, kelias tokią matysime ir šioje parodoje. Dail. J. Bagdonas yra vienas iš ryškiausių modernios lietuvių dailės atstovų. Jo abstraktinė tapyba pasižymi dinamine kompozicija ir spalvingumu.

• SLA 352 kuopos susirinkimas įvyks spalio 4 d. 12 val. Lietuvių Namuose.

A. Grinius

LIETUVIAI TAUTYBIŲ MUGĖJ

Š.m. rugsėjo 24-27 dienomis nuo 12 val. iki 10 val. vakaro Tarptautiname Institute -- III East Kirby vyks tautybių grupių mugė. Jų tarpe bus ir lietuvių paviljonas. Jo rengimui vadovauja St. Hotra ir talkininkauja ponios R. Bilastienė, St. Kaunelienė, M. Michaels, L. Mingelienė, J. Baublys, V. Tamošiūnas ir kiti.

Kadangi šioje mugėje apsilanko per 15,000 asmenų, todėl lietuvių nori pasirodyti savo tautine dvasia. Mūsų skautai, vadovaujami Vaitiekaičio pažadėjo talkininkauti.

Šia proga kviečiame visus lietuvius atsilankyti ir savanorinčius pasistatyti Lietuvių Kultūros Klubą valdybai, kitais metais galėtų pagal aplinkybes dar geriau pasirodyti. Tad nepraleiskime geros progos pasigėrėti ir jei kas turėtų ką ypatingo parodyti, prašom skambinti p.o. Hotrai, Kaunelienei, Baubliui.

DLK Klubu Valdyba

KŪRĖJŲ-SAVANORIŲ PAGERBIMAS

Jūros šaulių švyturio kuopa rugsėjo 27 d. rengia Kūrėjams-Savanoriams pagerbimą.

10 v. 30 min. iškilmingos pamaldos šv. Antano bažnyčioje.

12 val. iškilmingas minėjimas ir banketas Lietuvių Namuose.

Tos dienos proga paskai-

tą skaitys pulk. J. Šepetys.

Meninėje programoje: savo kūrybą paskaitys moterų šaulių vadovė Kunigundė Kodatienė, padainuos Irena Vizgirdaitė, kuriai akompanuos Vida Bliūdžiūtė, pianu paskambins Daiva Petrulytė ir deklamuos Giedrė Sirutytė.

Po meninės dalies vyks pagerbimo banketas, į kurį vietas galima užsisakyti pas visus "švyturio" kuopos valdybos narius.

Kviečiamos visos lietuvių organizacijos bažnyčioje ir iškilmingame minėjime dalyvauti su vėliavomis. Savo atsilankymu pagerbsite Kūrėjus. Savanorius, anų laikų kovotojus, ryžtingus, narsius vyrus, kurie Lietuvai laisvę ir Nepriklausomybę iškovojo. (k)

WANTED AT ONCE
EXPERIENCED
AUTOMATIC PRESS OPERATORS
To run automatic presses
2nd shift
For medium size stamping plant. Experienced on small & medium stamping.
Good wages. Steady work & fringe benefits.
PARAMOUNT FABRICATING CO.
13595 Helen Detroit, Mich.
(313) 365-6600
An Equal Opportunity Employer (67-73)

ALUMINUM
DIE CAST OPERATOR
Opening on first shift for experienced aluminum die cast operator, good incentive rates, complete insurance program, permanent employment. Applications accepted Mon.-Fri. 8 a.m. to 5 p.m.
ALUMINUM & ZINC DIE CAST CO.
262 Matzinger Rd., Toledo, Ohio
(68-74)

PROF. J. PUZINAS

(Atkelta iš 1 psl.)

listeris, dažnas tautinio jaunimo suvažiavimų paskaitininkas, Lietuvių kalbos draugijos narys, nemaža rašęs kalbiniais klausimais, apgynęs tremtyje jabolinskę rašybą. 1941-42 m. Rytų Lietuvos draugijos narys, dėl šios veiklos nukentėjęs nuo nacių gestapo. Tremtyje Raudonojo Kryžiaus veikėjas. bendruomenės organizatorius ir apylinkių pirmininkas, JAV LB Kultūros tarybos pirmininkas, 1955-58 m. JAV LB Tarybos narys, prezidento vicepirmininkas, dabartinis VLIKo Valdybos narys, Laisvės Komiteto narys. Keliolika metų jis intensyviai dirbo kaip Lietuvių Enciklopedijos redaktorius. LE jis paskelbė gausybę proistorės mokslinių straipsnių. Užpildė jis čia ir visokias kitokias liutuanistines spragas.

Kaip žmogus J. Puzinas pasižymi dideliu taktiškumu, atvirumu, aukšta intelektualo kultūra. Šia proga linkime Jubilatai geros sveikatos, ištvermės ir darbingų ilgiausių metų!

Stp. Vykintas

A SALUTE

TO HIGH SCHOOL ATHLETICS

To kick-off the 1970 High School Football Season, we are offering a beautiful 50" x 60" PLAID STADIUM BLANKET with vinyl carrying case. Its just the thing for those cool autumn nights at the stadium and its yours for opening a new savings account for \$250 or more, or for adding \$250 to an existing account. The attractive carrying cases are available with some local High School team insignia.

This offer expires October 31, 1970...
limit one (1) blanket per account...
no mail requests, please.

5% daily interest on passbook savings
... ask about our Savings Certificate plans, paying from 5 1/4% to 7 1/2%.

813 EAST 185TH STREET / 481-7800
6235 ST. CLAIR AVENUE / 431-5670
25000 EUCLID AVENUE / 261-1200
26000 LAKE SHORE BLVD. / 731-1200
6135 WILSON MILLS ROAD / 449-2900

ST. CLAIR SAVINGS

ŠPIONAŽO KARAS... (Atkelta iš 5 psl.)

riausybės! Laimė, kad jūs man nurodėte tinklo viršininką ir jo organizaciją, kitaip aš jam rytoj būčiau sakęs, kad CIA man kalbėjo apie Rubio tinklą, kurį reikia sunaikinti. Tai būtų komiška situacija, ar ne tiesa?

Niekas nesijuokė.

-- Man reikalinga viena jūsų įreikdavimo juostelės kopija, -- pasakė Dubois.

-- Aš jums paruošiau, -- pasakė Wonder, įteikdamas magnetinės juostelės rutulį.

-- Aš turiu tuoj pat telefonuoti į Paryžių, -- pasakė Dubois. -- Turiu imtis keletą skubių priemonių.

-- Mes jus sujungsime iš čia su Paryžiumi, -- pasakė Wonder.

-- Ne, ačiū. Aš paskambinsiu iš ambasados, kur prieš išskrisdamas turiu užėiti.

Jis pasikėlė ir atsiveikino su visais pažadėdamas Wonderiui rytoj šeštadienį paskambinti. Jam išėjus, Annabela susižavėjusi pastebėjo, kad Dubois tikras monsieur.

-- Jis? -- susijuokė Wonder. -- Tai geras komedijantas. Vienu metu dėl jo netikro nuosirdumo aš vos nepasidaviau. Bet kiekvienu atveju iš jo ištraukiau pasižadėjimą, kad jis praneš vyriausybei apie šį reikalą. Ir jei Routier nebus areštuotas, mes žinosime kas jį proteguoja.

-- Aš prisipažįstu, -- pasakė Harry, -- kad labai norėčiau žinoti, kas to pulkininko galvoje. Aš tiesiog nesuprantu. Jis rado visus pateisinamus argumentus ir manau, kad neskubės veikti. Bet nežinrint to aš tikiuosi...

-- Jis nieko nedarys, -- sušuko Wonder, -- aš tą jums jau ne kartą sakiau.

(Bus daugiau)

• Nepamirškite įsigyti bilietus į Dirvos tradicinį balių, kuris įvyks šeštadienį, rugsėjo 26 d. Šv. Jurgio parapijos salėje. Automobilų aikštė prie salės bus saugoma policijos. Dėl bilietų skambinkite į Dirvą 431-6344.

• Sol. Aldonai Stempužienei sunegalavus ir negalint dainuoti Dirvos rengiamame K. S. Karpius pagerbime-baliuje, mums prašant, programą mielai sutiko išpildyti sol. Julius Kazėnas.

Sol. JULIUS KAZĖNAS išpildys Dirvos rudens baliuje rugsėjo 26 d. Šv. Jurgio parapijos salėje, meninę programą. Visi maloniai kviečiami atsilankyti

DIRVOS TRADICINIS

RUDENS BALIUS

ĮVYKS Š. M. RUGSĖJO 26 D., ŠEŠTADIENĮ, 7 VAL. VAK.,
ŠV. JURGIO PARAPIJOS SALĖJE.

Šiame baliuje specialus garbės komitetas ir Clevelando lietuvių visuomenė pagerbs visuomenininką ir buvusį Dirvos redaktorių-leidėją

KAZĮ S. KARPIŲ, 75 METŲ AMŽIAUS SUKAKTIES PROGA.

Pagrindinis kalbėtojas bus adv. **Antanas Lapinskas**, iš Chicagos, buvęs ALT S-gos pirminkas.

Baliuje meninę programą atliks solistas **Julius Kazėnas**,

akompanuojant muzikai **Reginai Brazaitienei**.

Baliaus programos vedėjas **Vladas Vijeikis** iš Chicagos. Gros J. PAŽEMIO orkestras. Svečiai prie stalų (po 10) bus vaišinami šiltais ir šaltais užkandžiais bei gėri-

mais. Kaina asmeniui \$7.50. Vietas maloniai kviečiame rezervuoti Dirvoje — tel. 431-6344, pas A. Garmų — 481-7930, V. Blinstrubą — 531-2660, V. Stuogį — 486-2387 ir J. Mockų — 681-5295.

Automobilių pastatymo aikštėse prie salės budės policija.

Į šį rudens parengimą, kuriame bus pagerbtas visuomenininkas ir laikraštininkas — rašytojas Kazys S. Karpius, 75 metų amžiaus sukakties proga.

GINTARAS DEGESYS SEMIFINALISTŲ TARPE

Clevelando dienraščiui rugsėjo 17 d. paskelbė sąrašą visų aukštesniųjų mokyklų baigiančiųjų mokinių patekusių į taip vadinamą merit scholarship semifinalistų tarpą.

Clevelando miesto ir priemiesių mokyklose tokių semifinalistų yra 272. Įdomu, kad Clevelando miesto valstybinės mokyklos davė tik

6 semifinalistus, tuo tarpu katalikiškos privačios mokyklos davė 50. Tas rodo, kad mokslas katalikiškose mokyklose yra aukšto lygio.

Iš lietuvių į tą sąrašą pateko Gintaras Degesys, baigęs St. Ignatius aukšt. mokyklą.

• **Aldona Augustinavičienė**, profesoriaujanti Ursuline kolegijoje, praeitą šeštadienį, rugsėjo 19 d. Clevelando Nationalities Services Center suruoštame bankete buvo pagerbta kaip šių metų iškilioji pilietė, drauge su vengrų kilmės Joseph F. Bauer, kuris yra FM radijo stoties WZAK reikalų vedėjas.

KARPIUS — TAFTO VAJAS OHIO LIETUVIŲ PIRMININKAS

Kongreso atstovas iš Cincinnati, Robert Taft Jr., Resp. kandidatoja į Senatą Washington, buvusio senatoriaus Young vieton. Rinkimai bus lapkričio 3 d. Prieš Taftą į šią vietą kandidatoja demokratas kandidatė.

Robert Taft Jr. yra ainis senos ir turtingos Ohio amerikiečių pasižymėjusios politiškoje gyvenime šeimos.

Dabartinio kandidato senelis William H. Taft buvo JAV prezidentu nuo 1909 iki 1913 m.

Prezidento sūnus Robert A. Taft pasekė tėvo pėdomis, ir darbuodamasis krašto gerovei, buvo išrinktas į Senatą, kur buvo iki mirties.

Karpius atvykęs į Ameriką, rado Taftą prezidentu. O atvykęs į Clevelandą, rado prezidento sūnų aukštoje politikoje Ohio valstijoje. Dabar — paskirtas trečio Tafto rinkimų vajas pirmininku. Robert Taft Jr. yra rimtas, pilno darbštumo amžiaus asmuo, 53 metų amžiaus. Visi Taftai — respublikonai.

• **Jonas Jaras**, bendradarbavęs Dirvoje iki II pasaulinio karo, mirė rugs. 22 d. Senyvo amžiaus. Buvo veiklus vietos draugijoje. Amžinos ramybės jam.

• **Clevelando Arenoje** ši ketvirtadienį, rugsėjo 24 d. rungsis pasižymėję wrestling imtininkai The Sheik, Johnny Powers ir kitos garbiųjų imtininkų poros. Bilietai nuo 4 iki 2 dol. gaunami Arenos kasoje, 3717 Euclid Ave.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

RUGSĖJO 26 D. K.S. Karpius, 75 metų amžiaus proga, pagerbimas — banketas.

SPALIO 4 D. — LRK Moterų Sąjungos 36 kuopos metinė vakarienė Naujosios parapijos salėje.

LAPKRIČIO 7-8 D. Lietuvių Diena, Rengia LB I-os ir II-os Apyl. valdybos.

LAPKRIČIO 26-28 D. Lietuvių Studentų Sąjungos XX visuotinis suvažiavimas Pic Carter viešbutyje.

LAPKRIČIO 28-29 D. Gabija rengia lietuvių grafikų parodą Nauj. parapijos salėje.

GRUODŽIO 12 D. Religinės Šalpos vakaras Naujos Parapijos salėje.

GRUODŽIO 31 D. Naujųjų Metų sutikimas rengiamas LB I-os ir II-os Apyl. valdybos.

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **Z. Obelenį** tel. 531-2211.

• **Prieš atnaujinami** savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami **V. Giedraičiui** tel. 944-6835.

PARDUODAMAS NAMAS

Rezortiniame miestely, netoli ežero, parduodamas keturių butų šešių metų pastatas pilnai apstatytas. Savininkas išvyksta į Floridą. Greitam pirkėjui gera kaina.

CIPKUS REALTY
Tel. 943-0910
(70-71)

PARDUODAMAS NAMAS

Galima apžiūrėti nuo 6:30 iki 8:30 kiekvieną dieną. Šeštadienį ir sekmadienį nuo 1 iki 4 val. p. p.

18815 Chickasaw
off E. 185 St.

Netoli Naujos parapijos bažnyčios.

2 miegamieji apačioje. Vienas viršų. Vonia apačioje. Valgomasis kambarys. Tuščias. (71-72)

GRAŽIAI PAVYKĘS GOLFO TURNYRAS

Golfas Lietuvoj buvo mažai žinomas ir nepatikuojamas. Aikščių ir žaidėjų neturėjom.

Atsidūrę čia, pastebėjom, kad golfas yra puiki sporto šaka, tinkama visiems nuo 6 ligi 106 metų senumo. Tai malonus pasivaikščiojimas. Jau gana gausus skaičius mūsų lietuvių, pavieniui ar susiorganizavę į Golfo klubus Kanadoj ir JAV žaidžia golfą.

Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjunga kasmet rengia metines individualines ir tarp miestines Golfo pirmenybes. Šiais metais torontiečiai pravedė Šiaurės Amerikos Lietuvių Golfo pirmenybes. Pirmenybėse dalyvavo 63 žaidėjai. Rugsėjo 5 dieną buvo individualinės varžybos. Jas laimėjo jaunas torontietis Antanas Sergaitis — puikus žaidėjas, torontiečiai tikrai gali juo didžiulis. Linkime jam daug sėkmės.

Rugsėjo 6 buvo tarp miestinės, (komandinės) varžybos. Čia irgi torontiečiai laimėjo pirmą vietą, nugalėję gausius ir gerai organizuotus chicagiečius, kurie turėjo pasitenkinti antroje vieta. Detroitiečiai lengvai sugūžėjo į trečią vietą.

Clevelandą atstovavo tik trys žaidėjai — V. Vaičiaitis, J. Nasvytis ir J. Račila. Negalėjom dalyvauti tarp miestinėse varžybose, nes reikėjo 12 žaidėjų iš kurių 8 geriausių rezultatų užskaitomi. Pirmenybės buvo prarastos labai sumaniai ir viskasėjo labai sklandžiai.

Kitais metais pirmenybes prarasti apsiėmė Clevelandas. Tikimės kad mūsų sumanūs organizatoriai V. Vaičiaitis ir J. Nasvytis nenusileis šauniems torontiečiams.

Dar kartą bravo torontiečiai laimėję individualines ir tarp miestines varžybas.

Reikia nepamiršti ir tuos darbuotojus, kurie vadovaujami varžybų organizacinio komiteto pirmininko H. Stepačio padarė visą tą galimą. Tai buvo graži golfininkų iškyla ir pasiliko kaip graži dovanėlė prisiminimų kampelyje. Jonas Račila

VILNIEČIŲ DĖMESIUI

Vilniečių Sąjungos leidinys "Nužmogintieji" jau atiduotas spausdauvei. Tai Petro Česnulio atsiminimai iš lietuvių politinių kalinių gyvenimo lenkų kalėjimuose, kuriems išsamų įvadą yra parašęs teisininkas Antanas Juknevičius. Leidinys vaizduoja nekaltų lietuvių kančias ir lenkiškąjį neteisumą, kuriuo siekta sunaikinti lietuvių tautinį potencialą. Tai bus dar vienas įrodymas kodėl mes, vilniečiai, netikime lenkiškuoju gerumu bendrai.

Leidinio torontiečių vilniečių komisija nori sutelkti visą reikiamą leidiniui leisti pinigų sumą iš anksto ir prašo paraginti visus gerus valios išsigalinčius vilniečius tapti mecenatais-rėmėjais (Parėmusiųjų 25 doleriais ir daugiau pavardės bus paskelbtos pačiam leidinyje). Atsiliepimai pageidaujami iki š. m. gruodžio 25 d. adresu: Jeronimas Cienas, 21 Alhambra Ave., Toronto 3, Ont., Canada.

Kanados Lietuvių Dienos proga š. m. spalio 10 ir 11 d.d. suvažiuoja į Londoną, Ont. ir Kanados vilniečiai savųjų reikalų svarstyti. Kanadiškių vilniečių suvažiavime prašomi dalyvauti ir JAV vilniečiai, kuriems laikas ir sąlygos leis. Suvažiavimo pradžia numatyta spalio 10 d., 12 val. dienos 1414 E. Dundas St. (lietuvių parapijos patalpose). Laikė suvažiavimo bus prarastas ir Vilniaus Dienos minėjimas.

Kazys Veikutis,
CV Pirmininkas

HOT SPRING

LIETUVIŲ SUSIRINKIMAS

Š. m. rugsėjo mėn. 13 d. iš Anglijos, Londono atskrido kun. Sakevičius. Ta proga 13 d., 9 val. ryto laikė lietuviams šv. Mišias ir išpažinties klausė šv. Jono bažnyčioje.

Lietuvių susirinko apie 50 asmenų. Kun. Sakevičius pasakė pamokslą, kuris priminė kenčiančią tėvynę ir krikščionio pareigą.

Per lietuvių šv. Mišias buvo surinkta apie \$50.00, kurie atiteko šv. Jono parapijos klebonui.

Š. m. rugsėjo mėn. 27 d., 3 val. po pietų Hot Spring, šaukiamas lietuvių susirinkimas.

Kun. Sakevičius paviešėjęs pas brolių išvyko atgal į Angliją. Jo brolis, Hot Spring, turi biznį. (K)

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

5 1/4% CERTIFICATE OF DEPOSIT
\$5,000 minimum — 6 months maturity
5 3/4% CERTIFICATE OF DEPOSIT
\$5,000 minimum — 1 year maturity
6% CERTIFICATE OF DEPOSIT
\$10,000 minimum — 2 year maturity

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Dirvos novelės konkursui atsiųsta novelė "Kalbėk!" Autorius "Vladas".

• JAV LB Centro valdybos posėdis įvyko rugsėjo 10 d. Buvo padaryti nutarimai, liečiant Bendruomenės mėnesio vajų aptarti švietimo Tarybos, Kultūros Fondo planai ateinantiems metams, svarstyti lėšų telkimo klausimai ir aptarta pareigų perdavimo procedūra sekančiai Centro valdybai, kuri bus sudaryta Tarybos sesijoje spalio mėnesio gale.

• Jonas Kavaliūnas, JAV LB švietimo Tarybos pirmi-

ninkas, Centro valdybos posėdyje patiekė švietimo Tarybos samatą 1970-1971 mokslo metams. Samata siekia 26,000 dol. sumą. Ši suma reikalinga, kad lituanistinio švietimo darbas riedėtų pirmyn.

• JAV LB VI-tosios Tarybos pirmoji sesija įvyks spalio mėn. 24-25 dienomis. Jos metu bus sudaryta nauja JAV LB Centro valdyba, Tarybos Prezidiumas, Kontrolės Komisija ir Garbės Teisimas. Taip pat bus svarstomi ateities darbų planai. Apylinkių valdybos, kurios norėtų naujai LB vadovy-

bei padaryti pasiūlymus, prašomos juos raštu atsiųsti dabartinei Centro valdybai. Centro valdyba juos perduos Tarybos sesijai svarstyti.

• Ketvirtoji Dainų šventė įvyks 1971 metais, liepos 3-4 dienomis Chicagoje. Šventės repertuaras buvo paruoštas pereinamais metais ir išsiuntinėtas jį užsisakiusiems chorams. Atskiras repertuaras yra paruoštas lituanistinių mokyklų chorams. Suaugusių, o ypač vaikų chorai, yra labai svarbūs lietuviškos gyvybės palaikymui ir lietuviškos dainos populiarinimui. Apylinkių valdybas prašoma pasirūpinti, kad kiekviena lituanistinė mokykla turėtų savo chorą, jį paruoštų ir atsiųstų į Dainų šventę.

IEŠKO PUSBROLIŲ

Ruzgaitis Juozas, s. Jono, gyv. Druskininkuose, Čkalovo g-v: 28, ieško Amerikoje savo pusbrolius Juozą ir Vytautą, s. Juozo, Ruzgaitis.

NEW YORK

• JAV LB VI-tosios Tarybos atstovų rinkimai New Yorko apygardoje įvyks spalio mėn. 16, 17 ir 18 dienomis.

• POETO O. MILAŠIAUS minėjimą New Yorke rengia Liet. Kat. Mokslo Akademijos vietinis židinys. Jis įvyks sekmadienį, rugsėjo 27-tą Tėvų Pranciškonų Kultūros Židinio patalpose, 361 Highland Blvd. Brooklynne. Pradžią 4 val. p.p. Programoje: dr. A. Šlepetytės - Janačienės pasakaita, dr. S. Bačkio ir rašyt. A. Vaičiuliaičio asmeniškai atsiminimai ir H. Kačinskas.

WATERBURY

RUDENS BALIUS

Lietuvių Bendruomenė kviečia į š. m. spalio 3 dieną šv. Juozapo mokyklos salėje, 29 John St., Waterbury, Conn. rengiamą pirmąjį rudens vakarą-koncertą.

Meninėje programoje dalyvaus dainininkas Kun. Kęstutis Balčys iš Amsterdam, N. Y. ir Waterburio tautinių šokių grupė Sūdava, vadovaujama Gražinos Maurutienės.

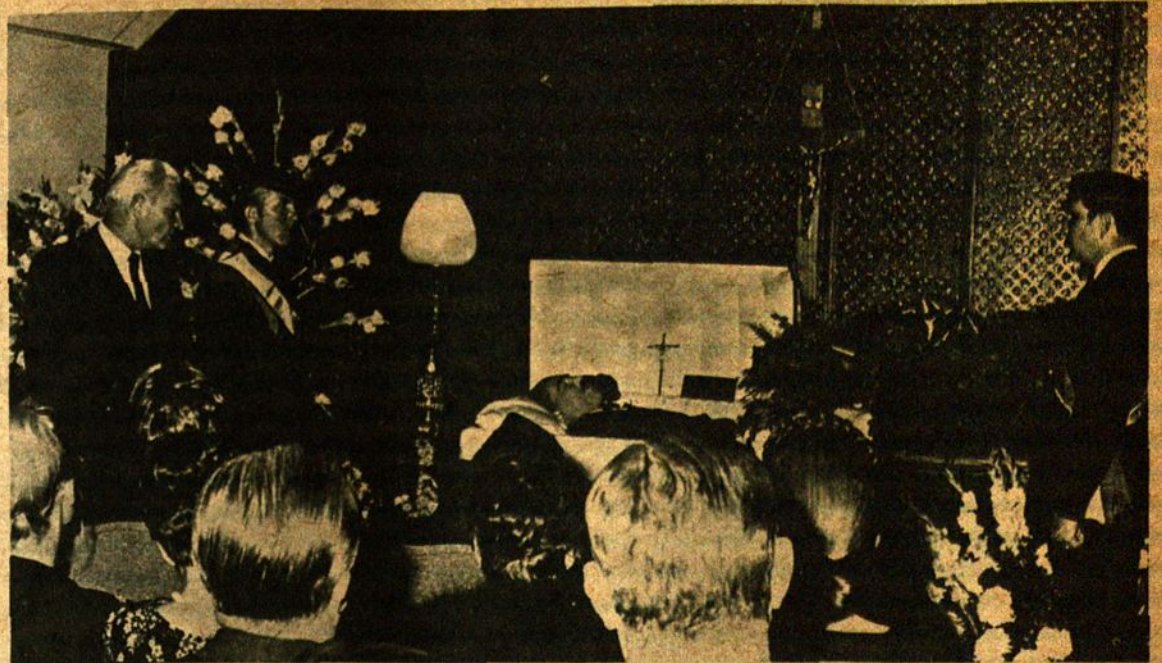
Linksmojoje dalyje — šokiai, grojant populiariajam Bobby Kaye orkestrui iš Hartford, Conn.

Laimės išmėginimui — kultūrinė loterija: Dail. Pauliaus Jurkaus paveikslas ir kitos vertingos dovanos.

Svečių vaišėms — užkandžių bufetas ir šilti-šalti gėrimai.

Rezervacijomis pasirūpina iš anksto knygyne Spauda, 10 John St., telef. 756-5173 arba 754-8780. Įėjimo auka 3 dol. — moksleiviams 2 dol.

Visuomenės nuosirdaus lietuviškųjų reikalų rėmimo ir gausaus bendruomeniniuose parengimuose dalyvavimo dėka, valdyba galėjo daug gerų darbų atlikti ir finansiniai paremti eilę lietuviškų institucijų, kaip: lietuvių bendruomenės centro valdybą, lietuvių fondą,

Inž. J. Jurkūnas, atskridęs iš Chicago į Antano Seniko laidotuves, atsisveikina ALT S-gos vardu. Prie karsto garbės sargyboje stovi neolituai Vytas ir Rimas Bitėnai. L. Tamošaičio nuotrauka

VIETOJ GĖLIŲ A.A. ANTANUI SENIKUI, SUAUKOJO VILČIAI IR BALFUI VIRŠ 1,500 DOLERIŲ

A. a. Antano Seniko atminimui pagerbti vietoje gėlių BALFui ir Vilčiai, kur velionis daugiausia darbavosi, suaukota virš pusantro tūkstančių dolerių.

Vilčiai aukojo:

Po 100 dol.: V. ir S. Abraičiai, V. ir J. Didžiuliai, dr. V. ir B. Paprockai, Lietuvos Nepriklausomybės Fondas.

Po 50 dol.: J. ir dr. N. Kizlauskai, S. A. Mackevičiai.

30 dol. V. Žilinskas. Po 25 dol.: ALT S-gos 11-tas skyrius, E. ir D. Bartkai, dr. V. ir E. Čekai, dr. G. Čekas, J. Jakštys, J. ir V. Jurkūnai, K. ir G. Šiliūnai, A. ir I. Trečiokai.

Po 20 dol.: V. Gruzdis, P. Kašiuba, P. Mačiulaitis, J. ir E. Sirusai ir E. ir J. Šišai.

Po 10 dol. aukojo: V. Augustinas, dr. B. Nemickas, P. Paprockas.

Po 5 dol. aukojo: S. Gudas ir A. Krulikienė. Kiti po mažiau.

BALFui aukojo: Po 100 dol. dr. V. ir M. Slavinskai.

40 dol. dr. T. Savickas.

Po 25 dol. aukojo: dr. E. Armanienė, J. ir A. Alytai, V. ir C. Griška, V. ir J. Gruodžiai, J. ir dr. S. Kungiai, LB Great Neck apylinkės valdyba, H. ir R. Miklai, B. ir V. Sidzikauskai, J. ir I. Vilgaliai.

Po 20 dol.: dr. V. Čekas ir K. ir E. Miklai.

Po 10 aukojo: V. Augustinas, K. Bačauskas, P. Dulevičius, S. Gudėnas, T. Jasaitis, V. Kulpavičius, V. ir I. Kiliai, T. ir J. Kelpšai, P. Paprockas, S. Pundzevičius.

Po 5 dol.: J. Gerdvilienė, Carl Leitz ir M. Ulėnienė. R. ir D. Keziai pasižadėjo

50 dol. ir Korp! Neo-Lithuania Filisterių S-ga 25 dol.

Neo-Lithuania Klestėjimo Fondui aukojo po 10 dol.: V. Gerulaitis ir P. Šalpuskas. A. Koncė 5 dol.

TORONTO

• Pagerbtas Aug. Kuolas. Rugsėjo 12 d. Springhurst, dr. A. S. Kazlauskų vasarvietėje, dalyvaujant per 60 giminių ir bičiulių, pagerbtas visuomenininkas Augustinas Kuolas 60 metų amžiaus sukakties proga. Svečių vardu sukaktuvininkui įteiktas auksinis laikrodis. Žodį tarė K. Kalenda. Aug. Kuolas aktyviai reikiąsi Liet. Bendruomenėje; dvejus metus buvo Toronto apyl. pirmininku. Sukaktuvininko nuopelnas — suorganizavimas Kanados lietuvių archyvo, kuris yra jo paties privačiuose namuose.

MONTREAL

SKIRS PREMIJĄ

Lietuvių Akademiniš Sambūris Montrealyje skiria aštuntą Vinco Krėvės vardo literatūrinę premiją \$500.00 sumoje už stipriausią 1968-1969 metais išspausdintą ir dar neprejuotą grožinės literatūros veikalą.

Jury komisiją sudaro: V. Jonynas, dr. H. Nagys, dr. I. Gražytė, J. Adomaitis ir A. Beniušis.

Premija bus įteikta Akademiniš Sambūrio metiniam baliuje, kuris įvyks š. m. spalio 24 d. Chateau Champlain viešbutyje, Montrealyje.

K. Ališausko knyga "KOVOS DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES" 1 tomas, redagavo Pr. Čepėnas, jau atiduota spausdinti. Spausdina M. Morkūno spaustuvė Chicagoje.

I tomas apima: Lietuva ir lietuviai pirmojo pasaulinio karo metu, Lietuvos kariuomenės organizacija, lietuvių kovos su bolševikais ir bermontininkais. Knyga didelio formato, apie 500 puslapių, 43 karo veiksmų brėžiniai, foto nuotraukos, santrauka anglų kalboje, kietais viršeliais. Bus baigta spausdinti, trišta ir išsiuntinėjama 1971 m. balandžio mėn.

KVIEČIU Į TALKĄ

būti knygos mėcenatais, rėmėjais ir prenumeratoriais! Kadangi sunku žinoti, kokių egzempliorių skaičių spausdinti, tai maloniai kviečiu iš anksto knygą užsisakyti. Iš anksto knygą užsisakiusiems ir pinigų sumokėjusiems jos kaina \$12.00.

Veikalo rėmėjais bus paaukorusieji nemažiau \$25.00. Veikalo mėcenatais bus paaukorusieji nemažiau \$200.00. Mecenatų ir rėmėjų sąrašas bus įdėtas knygos pabaigoje. Čekius ar perlaidas siųsti: K. Ališauskas, 7312 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629, U.S.A. Reiškiau pagarbą ir dėkoju

Kazys Ališauskas

..... iškirpti

K. Ališauskui
7312 So. Washtenaw Ave.
Chicago, Ill. 60629 USA

Stunčiu knygai "Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės" išleisti \$.....

Adresas (rašyti aiškiai)

.....

Data Parašas

Tauriam lietuviui, skyriaus nariui

A. A.

ANTANUI SENIKUI

mirus, našlei DANUTEI, seserims, broliams, giminėms ir artimiesiems gilią užuojautą reiškiame ir kartu liūdime

A.L.T. S-gos 11 Richmond Hill
Skyriaus Valdyba ir nariai

A + A

ANTANUI SENIKUI

mirus, liūdesio valandoje žmoną DANUTĘ ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Noakai
Stankūnai ir
Staškevičiai

A. A.

ANTANUI SENIKUI

mirus, jo žmonai DANUTEI bei artimiesiems reiškiame gilią užuojautą

Vytautas ir Elena Damijonaičiai

Brangiam prieteliui

ANTANUI SENIKUI,

taip anksti užbaigusiam šią žemės kelionę, skaudžiai pergyvenančius šį atsiskyrimą, jo žmoną DANUTĘ, seserį ir brolius bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Halina ir Edvinas Balceriai

Mielam Draugui

ANTANUI SENIKUI

mirus, žmoną DANUTĘ ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučia

J. ir T. Janukėnai

Mielam vienminčiui, Dipl. teisininkui

ANTANUI SENIKUI

mirus, jo žmoną DANUTĘ, brolių Dr. JUOŽĄ ir jo šeimą bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučia

Joana ir Steponas Kęsgailos

A. A.

VLADUI MOZOLIAUSKUI

Lietuvoje mirus, jo seseriai ONAI MIKULSKIE-NEI gilią užuojautą reiškia

LTM Čiurlionio Ansamblis